

ВОДНЫ КОДЭКС РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
30 красавіка 2014 г. № 149-З

*Прыняты Палатай прадстаўнікоў 2 красавіка 2014 года
Адобраны Саветам Рэспублікі 11 красавіка 2014 года*

Змяненні і дапаўненні:

Закон Рэспублікі Беларусь ад 18 ліпеня 2016 г. № 399-З (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 21.07.2016, 2/2397) <Н11600399>;

Закон Рэспублікі Беларусь ад 17 ліпеня 2017 г. № 51-З (Нацыянальны прававы Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь, 21.07.2017, 2/2489) <Н11700051>

Гэты Кодэкс рэгулюе адносіны, якія ўзнікаюць пры валоданні, карыстанні і распараджэнні водамі і воднымі аб'ектамі, і накіраваны на ахову і рацыянальнае (устойлівае) выкарыстанне водных рэсурсаў, а таксама на абарону праў і законных інтарэсаў водакарыстальнікаў.

ГЛАВА 1
АСНОЎНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Асноўныя тэрміны, якія выкарыстоўваюцца ў гэтым Кодэксе, і іх азначэнні

1. Водныя рэсурсы – паверхневыя і падземныя воды, якія выкарыстоўваюцца або могуць быць выкарыстаны ў гаспадарчай і іншай дзейнасці.

2. Водны аб'ект – сканцэнтраванне вод у штучных або натуральных паглыбленнях зямной паверхні або ў нетрах, якое мае пэўныя межы, аб'ём і прыметы гідралагічнага рэжыму або рэжыму падземных вод.

3. Вадаём – паверхневы водны аб'ект у паглыбленні зямной паверхні, які характарызуецца запаволеным рухам вады (праточны) або поўнай яго адсутнасцю (непраточны).

4. Водазаборныя збудаванні – гідратэхнічныя збудаванні і прылады, прызначаныя для здабычы (выняткі) вод.

5. Водаахоўная зона – тэрыторыя, прылеглая да паверхневых водных аб'ектаў, на якой устанаўліваецца рэжым ажыццяўлення гаспадарчай і іншай дзейнасці, які забяспечвае прадухіленне іх забруджвання, засмечвання.

6. Водакарыстанне – выкарыстанне водных рэсурсаў і (або) уздзеянне на водныя аб'екты пры ажыццяўленні гаспадарчай і іншай дзейнасці.

7. Водакарыстальнікі – юрыдычныя асобы, грамадзяне, у тым ліку індывідуальныя прадпрыемальнікі, якія выкарыстоўваюць водныя рэсурсы і (або) аказваюць уздзеянне на водныя аб'екты пры ажыццяўленні гаспадарчай і іншай дзейнасці.

8. Вадацёк – паверхневы водны аб'ект, які характарызуецца рухам вады ў напрамку ўхілу.

9. Водагаспадарчая сістэма – сукупнасць водных аб'ектаў і гідратэхнічных збудаванняў і прылад, функцыянальна звязаных паміж сабой.

10. Вадасховішча – штучны вадаём плошчай паверхні вады больш за 100 гектараў, створаны ў мэтах запашання, захоўвання вады і рэгулявання сцёку.

11. Аднаўленне воднага аб'екта – правядзенне комплексу мерапрыемстваў, накіраваных на дасягненне нарматываў якасці вады паверхневых водных аб'ектаў і гігіенічных нарматываў бяспекі вады водных аб'ектаў для гаспадарча-пітнага і культурна-бытавога (рэкрэацыйнага) выкарыстання.

12. Гідралагічны рэжым – змяненні ў часе і прасторы стану паверхневага воднага аб'екта, уключаючы змяненні глыбіні, скорасці цёку, аб'ёму і тэмпературы вады ў паверхневым водным аб'екце, у тым ліку абумоўленыя прыродна-кліматэчнымі ўмовамі, наступствамі ажыццяўлення гаспадарчай і іншай дзейнасці.

13. Гідратэхнічныя збудаванні і прылады – інжынерныя збудаванні і прылады, прызначаныя для здабычы (выняткі), транспарціроўкі, апрацоўкі вод, скіду сцёкавых вод, рэгулявання водных патокаў, патрэб суднаходства, аховы вод і прадухілення шкоднага ўздзеяння вод (водазаборныя збудаванні, каналы, плаціны, дамбы, шлюзы, гідравузлы, насосныя станцыі, вадаводы, калектары і іншыя падобныя інжынерныя збудаванні і прылады).

14. Дрэнажныя воды – воды, якія збіраюцца гідратэхнічнымі збудаваннямі і прыладамі ў мэтах паніжэння ўзроўню вод, асушвання тэрыторый (зямель) і якія скідаюцца ў навакольнае асяроддзе.

15. Забруджванне вод – паступленне ў воды (водныя аб'екты), знаходжанне і (або) узнікненне ў іх у выніку шкоднага ўздзеяння на водныя аб'екты рэчываў, фізічных фактараў, мікраарганізмаў, уласцівасці, месцараспалажэнне або колькасць якіх прыводзяць да адмоўных змяненняў фізічных, хімічных, біялагічных і іншых паказчыкаў стану водных аб'ектаў, у тым ліку да перавышэння нарматываў у галіне аховы і выкарыстання вод.

16. Засмечванне вод – пападанне цвёрдых адходаў у паверхневыя водныя аб'екты.

17. Штучны вадаём – вадаём, створаны праз правядзенне будаўнічых работ і (або) у выніку здабычы карысных выкапняў.

18. Канал – штучны вадацёк у земляной выемцы або насыпе, прызначаны для транспарціроўкі, скіду вод, рэгулявання водных патокаў, а таксама для патрэб суднаходства.

19. Кар'ерная (шахтавая, рудніковая) вада – вада, якая адпампоўваецца ў працэсе здабычы карысных выкапняў у мэтах прадухілення затаплення горнай выработкі (кар'ера, шахты і іншых падобных збудаванняў).

20. Кантрольны створ – умоўнае папярочнае сячэнне паверхневага воднага аб'екта, у якім робяць адбор проб і правядзенне вымярэнняў у галіне аховы навакольнага асяроддзя.

21. Абводнены кар'ер – штучны вадаём, створаны ў выніку здабычы карысных выкапняў.

22. Адасобленае водакарыстанне – пераважнае права адной юрыдычнай асобы на водакарыстанне, якое ажыццяўляецца на падставе дзяржаўнага акта на права адасобленага водакарыстання, або права карыстання сажалкамі-копанкамі, размешчанымі ў межах зямельных участкаў, дадзеных юрыдычным асобам, грамадзянам, у тым ліку індывідуальным прадпрыемальнікам, ва ўстаноўленым парадку, і тэхналагічнымі воднымі аб'ектамі, якое пацвярджаецца дакументамі, якія сведчаць права на зямельныя ўчасткі.

23. Агульнае водакарыстанне – водакарыстанне, якое ажыццяўляецца без прымянення гідратэхнічных збудаванняў і прылад.

24. Аб'екты, якія аказваюць уздзеянне на водныя аб'екты, – аб'екты, размешчаныя на паверхневых водных аб'ектах, на тэрыторыі іх водаахоўных зон і прыбярэжных палос.

25. Ахова вод – сістэма мер, накіраваных на прадухіленне або ліквідацыю забруджвання, засмечвання вод, а таксама на іх захаванне і аднаўленне.

26. Паверхневы водны аб'ект – натуральны або штучны вадаём, вадацёк, пастаяннае або часовае сканцэнтраванне вод, якое мае пэўныя межы і прыметы гідралагічнага рэжыму.

27. Падземны водны аб'ект – сканцэнтраванне вод у нетрах, якое мае пэўныя межы, аб'ём і прыметы рэжыму падземных вод і якое складаецца з аднаго або некалькіх ваданосных гарызонтаў.

28. Страты вады – колькасць вады, якая траціцца пры яе транспарціроўцы, захоўванні, пераразмеркаванні і ахаладжэнні, у выніку чаго яна не даходзіць да водакарыстальніка або звышнарматыўна расходуюцца.

29. Прыбярэжная паласа – частка водаахоўнай зоны, якая непасрэдна прымыкае да паверхневага воднага аб'екта, на якой устанаўліваюцца больш строгія патрабаванні да ажыццяўлення гаспадарчай і іншай дзейнасці, чым на астатняй тэрыторыі водаахоўнай зоны.

30. Сажалка – штучны вадаём плошчай паверхні вады не больш за 100 гектараў, створаны ў мэтах запашання і захоўвання вады.

31. Сажалка-копанка – штучны вадаём плошчай паверхні вады да 0,01 гектара і глыбінёй не больш за 2 метры ў спецыяльна створаным паглыбленні зямной паверхні, прызначаны для запашання і захоўвання вады.

32. Рацыянальнае (устойлівае) выкарыстанне водных рэсурсаў – водакарыстанне, пры якім праводзіцца комплекс мерапрыемстваў, якія забяспечваюць захаванне водных рэсурсаў, зніжэнне страт воды, прадухіленне забруджвання, засмечвання вод.

33. Рэжым падземных вод – змяненні ў часе і прасторы ўзроўняў (напораў), тэмпературы, хімічнага, газавага і мікрабіялагічнага складу і іншых характарыстык падземных вод.

34. Рака – натуральны вадацёк з пастаянным цячэннем, які мае выразна выяўленае рэчышча, працягласцю 5 кіламетраў і больш.

35. Рачны басейн – частка зямной паверхні, уключаючы глебагрунты, а таксама ваданосныя гарызонты, адкуль адбываецца сцёк вод у асобную раку.

36. Крыніца – натуральны выхад падземных вод на зямную паверхню.

37. Ручай – натуральны вадацёк працягласцю да 5 кіламетраў.

38. Спецыяльнае водакарыстанне – водакарыстанне, у тым ліку здабыча (вынятка) вод з водных аб'ектаў і (або) скід сцёкавых вод у навакольнае асяроддзе, якое ажыццяўляецца з прымяненнем гідратэхнічных збудаванняў і прылад.

39. Сцёкавыя воды – воды, якія скідаюцца ад жылых, грамадскіх і вытворчых будынкаў і збудаванняў пасля выкарыстання іх у гаспадарчай і іншай дзейнасці, а таксама воды, якія ўтвараюцца пры выпадзенні атмасферных ападкаў, раставанні снегу, паліўцы і мыцці дарожных пакрыццяў (палівамыйныя работы) на тэрыторыі населеных пунктаў, аб'ектаў прамысловасці, будаўнічых пляцовак і іншых аб'ектаў і якія скідаюцца ў навакольнае асяроддзе, у тым ліку праз сістэму каналізацыі.

40. Тэхналагічныя водныя аб'екты – штучныя вадаёмы, вадацёкі, спецыяльна створаныя для ахаладжэння, выпарвання, усярэднення, адстойвання сцёкавых вод, паніжэння ўзроўню вод (сажалкі-ахаладжальнікі, сажалкі-выпарнікі, сажалкі-усярэднікі, падводныя каналы насосных станцый і іншыя падобныя аб'екты), а таксама штучныя вадаёмы, спецыяльна створаныя для супрацьпажарных патрэб (пажарныя вадаёмы), сажалкі і каналы, спецыяльна створаныя для развядзення і гадоўлі рыбы з прымяненнем гідратэхнічных збудаванняў і прылад, прызначаных для рэгулявання водных патокаў і скіду сцёкавых вод.

41. Фонавы створ – умоўнае папярочнае сячэнне паверхневага воднага аб'екта вышэй месца скіду сцёкавых вод, у якім улічваецца прыроднае ўтрыманне хімічных рэчываў у вадзе і ўздзеянне на якасць вады воднага аб'екта ўсіх вышэй размешчаных крыніц скідаў забруджвальных рэчываў.

Артыкул 2. Правое рэгуляванне адносін у галіне аховы і выкарыстання вод

1. Заканадаўства аб ахове і выкарыстанні вод грунтуецца на Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і складаецца з гэтага Кодэкса, міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь, іншых актаў заканадаўства.

Калі міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь устаноўлены іншыя нормы, чым тыя, якія прадугледжаны гэтым Кодэксам, то прымяняюцца нормы міжнароднага дагавора.

2. Адносіны, звязаныя з аховай і выкарыстаннем вод, якія ўзнікаюць ў галіне пітнага водазабеспячэння, санітарна-эпідэміялагічнага дабрабыту насельніцтва, не ўрэгуляваныя заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод, рэгулююцца заканадаўствам аб пітным водазабеспячэнні, санітарна-эпідэміялагічным дабрабыце насельніцтва.

3. Адносіны, звязаныя з аховай і выкарыстаннем падземных вод, не ўрэгуляваныя заканадаўствам аб нетрах, рэгулююцца заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод.

4. Адносіны, звязаныя з аховай і выкарыстаннем вод на прыродных тэрыторыях, якія асабліва ахоўваюцца, рэгулююцца заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам аб прыродных тэрыторыях, якія асабліва ахоўваюцца.

5. Адносіны, звязаныя з аховай і выкарыстаннем вод, якія ўзнікаюць пры абыходжанні з адходамі, рэгулююцца заканадаўствам аб абыходжанні з адходамі, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод.

6. Адносіны, звязаныя з аховай і выкарыстаннем жывёльнага свету, якія ўзнікаюць пры выкарыстанні паверхневых вод, у тым ліку для вядзення рыбалоўнай і паляўнічай гаспадаркі, рыбалоўства і палявання, рэгулююцца заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні жывёльнага свету.

7. Адносіны, звязаныя з рыбаводствам, якія ўзнікаюць пры выкарыстанні паверхневых вод, рэгулююцца гэтым Кодэксам і актамі заканадаўства аб сельскай гаспадарцы і нарыхтоўцы сельскагаспадарчай прадукцыі.

8. Адносіны, звязаныя з выкарыстаннем паверхневых вод для патрэб унутранага воднага транспарту, рэгулююцца заканадаўствам у галіне ўнутранага воднага транспарту, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод.

9. Адносіны, звязаныя з аховай і выкарыстаннем вод на тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, рэгулююцца заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам у галіне прававога рэжыму тэрыторый, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.

10. Адносіны, звязаныя з аховай і выкарыстаннем вод пры ўзнікненні надзвычайных сітуацый прыроднага і тэхнагеннага характару (далей – надзвычайныя сітуацыі) і ліквідацыі іх наступстваў, рэгулююцца заканадаўствам у галіне абароны насельніцтва і тэрыторый ад надзвычайных сітуацый прыроднага і тэхнагеннага характару.

11. Адносіны ў галіне аховы і выкарыстання вод, якія ўзнікаюць пры правядзенні меліярацыйных мерапрыемстваў, не ўрэгуляваныя заканадаўствам у галіне меліярацыі зямель, рэгулююцца заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод.

12. Адносіны, звязаныя з воднымі аб'ектамі як аб'ектамі канцэсіі, не ўрэгуляваныя заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод, рэгулююцца заканадаўствам аб інвестыцыйнай дзейнасці, у тым ліку заканадаўствам аб канцэсіях.

13. Адносіны, звязаныя з узвядзеннем, рэканструкцыяй, капітальным рамонтам гідратэхнічных збудаванняў і прылад, іншых аб'ектаў, якія аказваюць уздзеянне на водныя аб'екты, рэгулююцца заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод.

14. Адносіны, звязаныя з аховай і выкарыстаннем вод, якія ўзнікаюць пры эксплуатацыі камунальных сістэм водаадвядзення, у тым ліку пры скідзе вытворчых сцёкавых вод у навакольнае асяроддзе праз сістэму каналізацыі населеных пунктаў, рэгулююцца заканадаўствам у галіне камунальнай гаспадаркі, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод.

Артыкул 3. Асноўныя прынцыпы аховы і выкарыстання вод

Ахова і выкарыстанне вод ажыццяўляюцца на аснове наступных прынцыпаў:

рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання водных рэсурсаў;

комплекснага выкарыстання водных рэсурсаў;

прыярытэту выкарыстання падземных вод для пітных патрэб перад іншым іх выкарыстаннем;

паляпшэння экалагічнага стану (статусу) паверхневых водных аб'ектаў (іх частак);

папярэджання забруджвання, засмечвання вод;

басейнавага кіравання воднымі рэсурсамі;

нарміравання ў галіне аховы і выкарыстання вод;

платнасці водакарыстання, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных **пунктам 1** артыкула 35 гэтага Кодэкса;

пакрыцця шкоды, прычыненай водным аб'ектам;

размежавання функцый дзяржаўнага рэгулявання, кіравання і кантролю ў галіне аховы і выкарыстання вод і функцый водакарыстання;

удзелу грамадзян і грамадскіх аб'яднанняў у пытаннях прыняцця рашэнняў у галіне аховы і выкарыстання вод.

Артыкул 4. Аб'екты адносін у галіне аховы і выкарыстання вод

Аб'ектамі адносін у галіне аховы і выкарыстання вод з'яўляюцца:

воды;
водныя аб'екты (іх часткі);
права водакарыстання.

Артыкул 5. Класіфікацыя паверхневых водных аб'ектаў

1. Паверхневые водныя аб'екты падраздзяляюцца на:
  - 1.1. вадацёкі;
  - 1.2. вадаёмы;
  - 1.3. крыніцы.
2. Вадацёкі падраздзяляюцца на:
  - 2.1. рэкі;
  - 2.2. ручаі;
  - 2.3. каналы.
3. Рэкі падраздзяляюцца на:
  - 3.1. вялікія, працягласцю больш за 500 кіламетраў (Бярэзіна, Гарынь, Днепр, Заходняя Дзвіна, Заходні Буг, Нёман, Прыпяць, Сож);
  - 3.2. сярэднія, працягласцю ад 200 да 500 кіламетраў (Бесядзь, Вілія, Друць, Заходняя Бярэзіна, Іпуць, Асцёр, Пціч, Свіслач, Убарць, Шчара, Ясельда);
  - 3.3. малыя, працягласцю ад 5 да 200 кіламетраў.
4. Вадаёмы падраздзяляюцца на:
  - 4.1. азёры (натуральныя вадаёмы);
  - 4.2. вадасховішчы;
  - 4.3. сажалкі;
  - 4.4. сажалкі-копанкі;
  - 4.5. абводненыя кар'еры.

Артыкул 6. Экалагічны стан (статус) паверхневых водных аб'ектаў (іх частак)

1. Экалагічны стан (статус) паверхневых водных аб'ектаў (іх частак) вызначаецца на падставе гідрабіялагічных паказчыкаў з выкарыстаннем гідрахімічных і гідрамарфалагічных паказчыкаў.

Экалагічны стан (статус) паверхневых водных аб'ектаў (іх частак) не вызначаецца для сажалак-копанак, тэхналагічных водных аб'ектаў.

2. Гідрабіялагічныя, гідрахімічныя і гідрамарфалагічныя паказчыкі вызначаюцца пры правядзенні маніторынгу паверхневых вод у складзе Нацыянальнай сістэмы маніторынгу навакольнага асяроддзя ў Рэспубліцы Беларусь.

3. Экалагічны стан (статус) паверхневых водных аб'ектаў (іх частак) класіфікуецца як выдатны, добры, здавальняючы, дрэнны і вельмі дрэнны.

4. Аднясенне паверхневых водных аб'ектаў (іх частак) да класаў экалагічнага стану (статусу) ажыццяўляецца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь ва ўстаноўленым ім парадку.

5. Інфармацыя аб прысвоеным класе экалагічнага стану (статусу) паверхневым водным аб'ектам (іх часткам) адлюстроўваецца ў дзяржаўным водным кадастры і размяшчаецца на афіцыйным сайце Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 7. Суб'екты адносін у галіне аховы і выкарыстання вод

1. Суб'ектамі адносін у галіне аховы і выкарыстання вод з'яўляюцца:

1.1. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, рэспубліканскія органы дзяржаўнага кіравання, мясцовыя Саветы дэпутатаў,

выканаўчыя і распарадчыя органы, а таксама іншыя дзяржаўныя органы ў межах іх кампетэнцыі (далей, калі не прадугледжана іншае, – дзяржаўныя органы);

1.2. іншыя юрыдычныя асобы Рэспублікі Беларусь, а таксама грамадзяне Рэспублікі Беларусь, у тым ліку індывідуальныя прадпрымальнікі.

2. Правілы, устаноўленыя гэтым Кодэксам, прымяняюцца да адносін з удзелам замежных грамадзян, асоб без грамадзянства, замежных і міжнародных юрыдычных асоб (арганізацый, якія не з'яўляюцца юрыдычнымі асобамі), калі іншае не вызначана Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь і міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 8. Права ўласнасці на воды

1. Усе воды, якія знаходзяцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, складаюць выключную ўласнасць дзяржавы.

2. Права ўласнасці на здабытую (забраную) ваду належыць водакарыстальніку, які ажыццявіў яе здабычу (вынятку) на законнай падставе, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўчымі актамі.

ГЛАВА 2

ДЗЯРЖАЎНАЕ КІРАВАННЕ У ГАЛІНЕ АХОВЫ І ВЫКАРЫСТАННЯ ВОД

Артыкул 9. Органы дзяржаўнага кіравання ў галіне аховы і выкарыстання вод

Дзяржаўнае кіраванне ў галіне аховы і выкарыстання вод ажыццяўляюць Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь, Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь, Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь, мясцовыя Саветы дэпутатаў, выканаўчыя і распарадчыя органы, а таксама іншыя дзяржаўныя органы ў межах іх кампетэнцыі.

Артыкул 10. Кампетэнцыя Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у галіне аховы і выкарыстання вод

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь у галіне аховы і выкарыстання вод: вызначае адзіную дзяржаўную палітыку; ажыццяўляе іншыя паўнамоцтвы ў адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі.

Артыкул 11. Кампетэнцыя Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь у галіне аховы і выкарыстання вод

1. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь у галіне аховы і выкарыстання вод:

- 1.1. забяспечвае правядзенне адзінай дзяржаўнай палітыкі;
- 1.2. зацвярджае дзяржаўныя праграмы;
- 1.3. устанаўлівае парадак:
  - вядзення дзяржаўнага воднага кадастру і выкарыстання яго дадзеных;
  - выдачы дазvolaў на спецыяльнае водакарыстанне, унясення ў іх змяненняў і (або) дапаўненняў, прадаўжэння тэрміну, спынення іх дзеяння і выдачы дублікатаў;
  - выдачы комплексных прыродаахоўных дазvolaў, унясення ў іх змяненняў і (або) дапаўненняў, прадаўжэння тэрміну, спынення іх дзеяння і выдачы дублікатаў;
  - перадачы паверхневых водных аб'ектаў у арэнду для рыбаводства;

правядзення маніторынгу паверхневых вод і маніторынгу падземных вод і выкарыстання іх дадзеных;

1.4. вызначае парадак дзейнасці басейнавых саветаў;

1.5. устанаўлівае форму дзяржаўнага акта на права адасобленага водакарыстання;

1.6. ажыццяўляе міжурадавае супрацоўніцтва.

2. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь ажыццяўляе і іншыя паўнамоцтвы ў галіне аховы і выкарыстання вод у адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, гэтым Кодэксам, іншымі законамі і актамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 12. Кампетэнцыя Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь у галіне аховы і выкарыстання вод

1. Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь у галіне аховы і выкарыстання вод:

1.1. прымае меры па рэалізацыі адзінай дзяржаўнай палітыкі;

1.2. распрацоўвае праекты дзяржаўных праграм;

1.3. каардынуе дзейнасць дзяржаўных органаў і арганізацый;

1.4. арганізуе правядзенне маніторынгу паверхневых вод і маніторынгу падземных вод;

1.5. устанаўлівае нарматывы якасці вады паверхневых водных аб'ектаў;

1.6. вызначае патрабаванні да ўстанаўлення нарматываў дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод;

1.7. арганізуе распрацоўку праектаў планаў кіравання рачнымі басейнамі і праектаў водагаспадарчых балансаў з удзелам зацікаўленых дзяржаўных органаў (арганізацый), а таксама ўстанаўлівае патрабаванні да іх распрацоўкі, складання і афармлення;

1.8. вядзе сумесна з Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь дзяржаўны водны кадастр;

1.9. устанаўлівае парадак аднясення паверхневага воднага аб'екта (яго часткі) да класаў экалагічнага стану (статусу) і ажыццяўляе яго аднясенне да адпаведнага класа экалагічнага стану (статусу);

1.10. зацвярджае па ўзгадненні з Міністэрствам сельскай гаспадаркі і харчавання Рэспублікі Беларусь і Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі пералік паверхневых водных аб'ектаў, якія выкарыстоўваюцца для размнажэння, адпасу, зімоўкі, міграцыі відаў рыб атрадаў ласосепадобных і асётрападобных;

1.11. зацвярджае пералік нарміруемых забруджвальных рэчываў у складзе сцёкавых вод;

1.12. зацвярджае склад басейнавых саветаў;

1.13. устанаўлівае патрабаванні да распрацоўкі тэхналагічных нарматываў водакарыстання, пералік відаў эканамічнай дзейнасці і крытэрыі, у дачыненні да якіх распрацоўваюцца тэхналагічныя нарматывы водакарыстання;

1.14. устанаўлівае патрабаванні да вядзення ўліку здабываемых падземных вод, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідаюцца ў навакольнае асяроддзе;

1.15. устанаўлівае патрабаванні да распрацоўкі праектаў водаахоўных зон і прыбярэжных палос;

1.16. выдае дазволы на спецыяльнае водакарыстанне, комплексныя прыродаахоўныя дазволы, уносіць у іх змяненні і (або) дапаўненні, працягвае тэрмін дзеяння, прыпыняе або спыняе іх дзеянне і выдае дублікаты;

1.17. ажыццяўляе кантроль за аховай і выкарыстаннем вод у адпаведнасці з заканадаўствам аб кантрольнай (нагляднай) дзейнасці, аб ахове навакольнага асяроддзя;

1.18. прад'яўляе прэтэнзіі юрыдычным асобам і (або) грамадзянам, у тым ліку індывідуальным прадпрымальнікам, якія прычынілі шкоду навакольнаму асяроддзю, і ў суд іскі аб пакрыцці шкоды, прычыненай навакольнаму асяроддзю;

1.19. атрымлівае бязвыплатна ў адпаведнасці з заканадаўствам ад дзяржаўных органаў (арганізацый), водакарыстальнікаў інфармацыю, неабходную для выканання ўскладзеных на яго задач;

1.20. забяспечвае выкананне абавязацельстваў, якія вынікаюць з міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь.

2. Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь ажыццяўляе і іншыя паўнамоцтвы ў галіне аховы і выкарыстання вод у адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

Артыкул 13. Кампетэнцыя мясцовых Саветаў дэпутатаў, выканаўчых і распарадчых органаў у галіне аховы і выкарыстання вод

1. Мясцовыя Саветы дэпутатаў у галіне аховы і выкарыстання вод у межах сваіх паўнамоцтваў:

1.1. зацвярджаюць рэгіянальныя комплексы мерапрыемстваў, якія забяспечваюць рэалізацыю дзяржаўных праграм, якія прадугледжваюць фінансаванне за кошт сродкаў мясцовых бюджэтаў (далей – рэгіянальныя комплексы мерапрыемстваў);

1.2. прымаюць рашэнні аб аддаванні паверхневых водных аб'ектаў у арэнду для рыбаводства і вызначаюць стаўкі плацяжоў.

2. Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы ў галіне аховы і выкарыстання вод:

2.1. фарміруюць і ўносяць для зацвярджэння ў мясцовыя Саветы дэпутатаў рэгіянальныя комплексы мерапрыемстваў і прымаюць меры па іх рэалізацыі;

2.2. прымаюць рашэнні аб аддаванні і вынятцы паверхневых водных аб'ектаў (іх частак) у адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны і выдаюць дзяржаўныя акты на права адасобленага водакарыстання;

2.3. зацвярджаюць планы кіравання рачнымі басейнамі і водагаспадарчыя балансы (у выпадку адсутнасці зацверджаных планаў кіравання рачнымі басейнамі);

2.4. вызначаюць месцы карыстання паверхневымі воднымі аб'ектамі для рэкрэацыі, спорту і турызму, прымаюць меры па добраўпарадкаванні гэтых месцаў і ўтрыманні іх у належным стане;

2.5. зацвярджаюць праекты водаахоўных зон і прыбярэжных палос, вызначаюць межы водаахоўных зон і прыбярэжных палос;

2.6. забяспечваюць утрыманне ў належным стане водаахоўных зон і прыбярэжных палос, прытрымліванне рэжыму ажыццяўлення гаспадарчай і іншай дзейнасці на землях агульнага карыстання і землях запасу, размешчаных у межах такіх тэрыторый, а таксама абазначэнне на мясцовасці гэтых меж інфармацыйнымі знакамі;

2.7. вызначаюць месцы выняткі паверхневых вод для палівамыйных работ на землях агульнага карыстання населеных пунктаў;

2.8. заключаюць дагаворы арэнды паверхневых водных аб'ектаў для рыбаводства;

2.9. забяспечваюць ліквідацыю закінутых і не падлеглых далейшаму выкарыстанню гідратэхнічных збудаванняў і прылад, у тым ліку водазаборных збудаванняў, у выпадку немагчымасці выяўлення іх уласніка.

3. Мясцовыя Саветы дэпутатаў, выканаўчыя і распарадчыя органы ажыццяўляюць і іншыя паўнамоцтвы ў галіне аховы і выкарыстання вод у адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

Артыкул 14. Дзяржаўныя і іншыя праграмы, рэгіянальныя комплексы мерапрыемстваў у галіне аховы і выкарыстання вод

1. Дзяржаўныя і іншыя праграмы, рэгіянальныя комплексы мерапрыемстваў у галіне аховы і выкарыстання вод распрацоўваюцца ў мэтах рэцыянальнага (устойлівага) выкарыстання водных рэсурсаў, захавання і аднаўлення водных аб'ектаў, дасягнення добрага і выдатнага экалагічнага стану (статусу) паверхневых водных аб'ектаў (іх частак).

2. Дзяржаўныя праграмы ў галіне аховы і выкарыстання вод распрацоўваюцца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь сумесна з зацікаўленымі дзяржаўнымі органамі (арганізацыямі) і зацвярджаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

3. Рэгіянальныя комплексы мерапрыемстваў у галіне аховы і выкарыстання вод падраздзяляюцца на:

3.1. абласныя (горада Мінска);

3.2. раённыя.

4. Рэгіянальныя комплексы мерапрыемстваў у галіне аховы і выкарыстання вод фарміруюцца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі ў адпаведнасці з дзяржаўнымі праграмамі ў галіне аховы і выкарыстання вод па ўзгадненні з тэрытарыяльнымі органамі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь і зацвярджаюцца мясцовымі Саветамі дэпутатаў.

Артыкул 15. Плары кіравання рачнымі басейнамі

1. Плары кіравання рачнымі басейнамі распрацоўваюцца ў мэтах захавання і аднаўлення водных аб'ектаў, а таксама комплекснага выкарыстання водных рэсурсаў для басейнаў рэк Днепр, Заходняя Дзвіна, Заходні Буг, Нёман і Прыпяць.

2. Плары кіравання рачнымі басейнамі распрацоўваюцца з улікам дадзеных дзяржаўнага воднага кадастру, дзяржаўнага кадастру нетраў, маніторынгу паверхневых вод і маніторынгу падземных вод, рэкамендацый басейнавых саветаў.

3. Плары кіравання рачнымі басейнамі ўключаюць:

3.1. ацэнку колькасных і якасных паказчыкаў стану вод у межах рачнога басейна;

3.2. мерапрыемствы па вызначэнні экалагічнага стану (статусу) паверхневых водных аб'ектаў (іх частак) у выпадку, калі такі стан (статус) не вызначаны;

3.3. вызначэнне экалагічных праблем рачнога басейна і шляхоў іх рашэння;

3.4. схему размяшчэння пунктаў назіранняў дзяржаўнай сеткі назіранняў за станам паверхневых і падземных вод;

3.5. вынікі даследаванняў аб перспектывым выкарыстанні водных рэсурсаў;

3.6. водагаспадарчыя балансы;

3.7. мерапрыемствы, накіраваныя на паляпшэнне экалагічнага стану (статусу) паверхневых водных аб'ектаў (іх частак), тэрміны і чаканыя паказчыкі іх рэалізацыі.

4. Плары кіравання рачнымі басейнамі распрацоўваюцца на перыяд ад 5 да 10 гадоў.

5. Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь арганізуе распрацоўку праектаў планаў кіравання рачнымі басейнамі з удзелам зацікаўленых дзяржаўных органаў (арганізацый) і мае права атрымліваць бязвыплатна ад дзяржаўных органаў (арганізацый), водакарыстальнікаў інфармацыю, неабходную для іх распрацоўкі.

6. Плары кіравання рачнымі басейнамі зацвярджаюцца сумесным рашэннем абласных, Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў, на тэрыторыі якіх размяшчаецца адпаведны басейн ракі.

7. Патрабаванні да распрацоўкі, стварэння і афармлення праектаў планаў кіравання рачнымі басейнамі ўстанаўліваюцца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 16. Водагаспадарчыя балансы

1. Водагаспадарчыя балансы ўяўляюць сабой разліковыя матэрыялы, якія дазваляюць параўнаць патрэбнасць у вадзе з колькасцю і якасцю наяўных водных рэсурсаў у дадзены час на пэўнай тэрыторыі.

2. Мэтай стварэння водагаспадарчых балансаў з'яўляецца ацэнка дастатковасці водных рэсурсаў у межах выбранай тэрыторыі для задавальнення патрэбнасцей водакарыстальнікаў з улікам недапушчэння пры гэтым спусташэння водных рэсурсаў і пагаршэння якасці вады водных аб'ектаў.

3. Водагаспадарчыя балансы распрацоўваюцца:

3.1. у складзе планаў кіравання рачнымі басейнамі;

3.2. для асобных адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак (абласцей і горада Мінска) у выпадку адсутнасці зацверджаных планаў кіравання рачнымі басейнамі.

4. Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь арганізуе распрацоўку праектаў водагаспадарчых балансаў з удзелам зацікаўленых дзяржаўных органаў (арганізацый).

Праекты водагаспадарчых балансаў зацвярджаюцца абласнымі, Мінскім гарадскім выканаўчымі камітэтамі.

5. Патрабаванні да распрацоўкі, стварэння і афармлення водагаспадарчых балансаў ўстанаўліваюцца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 3

ПРАВЫ І АБАВЯЗКІ ГРАМАДЗЯН І ГРАМАДСКІХ АБ'ЯДНАННЯЎ У ГАЛІНЕ АХОВЫ І ВЫКАРЫСТАННЯ ВОД. БАСЕЙНАВЫЯ САВЕТА

Артыкул 17. Правы грамадзян і грамадскіх аб'яднанняў у галіне аховы і выкарыстання вод

1. Грамадзяне і грамадскія аб'яднанні ў галіне аховы і выкарыстання вод маюць права:

1.1. прымаць удзел у правядзенні мерапрыемстваў па ахове і рацыянальным (устойлівым) выкарыстанні водных рэсурсаў, у рабоце басейнавых саветаў;

1.2. ініцыіраваць правядзенне ва ўстаноўленым парадку грамадскай экалагічнай экспертызы;

1.3. атрымліваць у адпаведнасці з заканадаўствам экалагічную інфармацыю ў галіне аховы і выкарыстання вод;

1.4. прад'яўляць у суд іскі аб пакрыцці экалагічнай шкоды.

2. Заканадаўствам могуць быць вызначаны і іншыя правы грамадзян і грамадскіх аб'яднанняў у галіне аховы і выкарыстання вод.

Артыкул 18. Абавязкі грамадзян і грамадскіх аб'яднанняў у галіне аховы і выкарыстання вод

1. Грамадзяне і грамадскія аб'яднанні ў галіне аховы і выкарыстання вод абавязаны:

1.1. выконваць заканадаўства аб ахове і выкарыстанні вод;

1.2. кампенсаваць у парадку, устаноўленым заканадаўствам, шкоду, прычыненую навакольнаму асяроддзю;

1.3. выконваць патрабаванні (прадпісанні) дзяржаўных органаў і службовых асоб, якія ажыццяўляюць кантрольную (наглядную) дзейнасць у галіне аховы і выкарыстання вод.

2. Грамадскія аб'яднанні, якія ажыццяўляюць дзейнасць у галіне аховы і выкарыстання вод, паведамляюць у тэрытарыяльныя органы Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь, мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы аб выяўленых выпадках нерацыянальнага выкарыстання водных рэсурсаў, забруджвання, засмечвання вод, аб іншых парушэннях заканадаўства аб ахове і выкарыстанні вод.

3. Заканадаўчымі актамі могуць быць вызначаны і іншыя абавязкі грамадзян і грамадскіх аб'яднанняў у галіне аховы і выкарыстання вод.

Артыкул 19. Басейнавыя саветы

1. Басейнавыя саветы ствараюцца ў мэтах распрацоўкі рэкамендацый па ахове і рацыянальным (устойлівым) выкарыстанні водных рэсурсаў для басейнаў рэк Днепр, Заходняя Дзвіна, Заходні Буг, Нёман і Прыпяць.

2. Басейнавыя саветы з'яўляюцца міжведамасным і міжтэрытарыяльным кансультацыйным органам. Рашэнні басейнавых саветаў з'яўляюцца рэкамендацыйнымі і накіроўваюцца ў адпаведныя мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы, у Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

Рашэнні басейнавых саветаў улічваюцца пры распрацоўцы планаў кіравання рачнымі басейнамі, а таксама пры распрацоўцы праграм, рэгіянальных комплексаў мерапрыемстваў у галіне аховы і выкарыстання вод у межах рачных басейнаў.

3. У склад басейнавых саветаў уключаюцца прадстаўнікі дзяржаўных органаў, водакарыстальнікаў, а таксама грамадскіх аб'яднанняў і навуковых арганізацый.

4. Парадак дзейнасці басейнавых саветаў вызначаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Склад басейнавых саветаў зацвярджаецца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 4 НАРМІРАВАННЕ У ГАЛІНЕ АХОВЫ І ВЫКАРЫСТАННЯ ВОД

Артыкул 20. Нарматывы ў галіне аховы і выкарыстання вод

Нарміраванне ў галіне аховы і выкарыстання вод заключаецца ў распрацоўцы, зацвярджэнні і ўвядзенні ў дзеянне:

- нарматываў якасці вады паверхневых водных аб'ектаў;
- гігіенічных нарматываў бяспекі вады водных аб'ектаў для гаспадарча-пітнага і культурна-бытавога (рэкрэацыйнага) выкарыстання;
- нарматываў дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод;
- тэхналагічных нарматываў водакарыстання.

Артыкул 21. Нарматывы якасці вады паверхневых водных аб'ектаў

1. Нарматывы якасці вады паверхневых водных аб'ектаў устанаўліваюцца ў мэтах забеспячэння спрыяльных умоў узнаўлення водных біялагічных рэсурсаў і бяспекі прадукцыі з іх.

2. Да нарматываў якасці вады паверхневых водных аб'ектаў адносяцца:

2.1. паказчыкі якасці вады паверхневых водных аб'ектаў;

2.2. гранічна дапушчальныя канцэнтрацыі хімічных і іншых рэчываў у вадзе паверхневых водных аб'ектаў.

3. Паказчыкі якасці вады паверхневых водных аб'ектаў устанаўліваюцца ў залежнасці ад аднясення гэтых аб'ектаў:

3.1. да паверхневых водных аб'ектаў, якія выкарыстоўваюцца для размнажэння, адпасу, зімоўкі, міграцыі відаў рыб атрадаў ласосепадобных і асётрападобных;

3.2. да паверхневых водных аб'ектаў, не ўказаных у [падпункце 3.1](#) гэтага пункта.

4. Пералік паверхневых водных аб'ектаў, якія выкарыстоўваюцца для размнажэння, адпасу, зімоўкі, міграцыі відаў рыб атрадаў ласосепадобных і асётрападобных, зацвярджаецца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь па ўзгадненні з Міністэрствам сельскай гаспадаркі і харчавання Рэспублікі Беларусь і Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі.

5. Нарматывы якасці вады паверхневых водных аб'ектаў устанаўліваюцца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

6. Нарматывы якасці вады паверхневых водных аб'ектаў не ўстанаўліваюцца для сажалак-копанак, тэхналагічных водных аб'ектаў.

Артыкул 22. Гігіенічныя нарматывы бяспекі вады водных аб'ектаў для гаспадарча-пітнага і культурна-бытавога (рэкрэацыйнага) выкарыстання

1. Гігіенічныя нарматывы бяспекі вады водных аб'ектаў для гаспадарча-пітнага і культурна-бытавога (рэкрэацыйнага) выкарыстання ўстанаўліваюцца для паверхневых і падземных вод у мэтах аховы здароўя насельніцтва.

2. Да гігіенічных нарматываў бяспекі вады водных аб'ектаў для гаспадарча-пітнага і культурна-бытавога (рэкрэацыйнага) выкарыстання адносяцца:

2.1. гранічна дапушчальныя канцэнтрацыі хімічных рэчываў у вадзе водных аб'ектаў;

2.2. арыенціровачныя дапушчальныя ўзроўні хімічных рэчываў у вадзе водных аб'ектаў;

2.3. арганалептычныя паказчыкі;

2.4. мікрабіялагічныя паказчыкі;

2.5. паказчыкі радыяцыйнай бяспекі.

3. Гігіенічныя нарматывы бяспекі вады водных аб'ектаў для гаспадарча-пітнага і культурна-бытавога (рэкрэацыйнага) выкарыстання зацвярджаюцца Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь.

4. Гігіенічныя нарматывы бяспекі вады водных аб'ектаў для гаспадарча-пітнага і культурна-бытавога (рэкрэацыйнага) выкарыстання не ўстанаўліваюцца для сажалак-копанак, тэхналагічных водных аб'ектаў.

Артыкул 23. Нарматывы дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод

1. Нарматывы дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод устанаўліваюцца ў мэтах прадухілення забруджвання паверхневых водных аб'ектаў.

2. Нарматывы дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод устанаўліваюцца для кожнага забруджвальнага рэчыва, уключанага ў пералік нарміруемых забруджвальных рэчываў у складзе сцёкавых вод, які зацвярджаецца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

3. Да нарматываў дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод адносяцца:

3.1. дапушчальная канцэнтрацыя забруджвальных рэчываў у складзе сцёкавых вод, якія скідаюцца ў паверхневы водны аб'ект (міліграмаў у кубічным дэцыметры);

3.2. максімальна дапушчальная маса забруджвальных рэчываў у складзе сцёкавых вод, якія скідаюцца ў паверхневы водны аб'ект, за пэўны перыяд часу (тон у год).

4. Устанаўленне нарматываў дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод праводзіцца з улікам нарматываў якасці вады паверхневых водных аб'ектаў.

Патрабаванні да ўстанаўлення нарматываў дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод вызначаюцца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

5. Нарматывы дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод распрацоўваюцца водакарыстальнікамі і ўстанаўліваюцца тэрытарыяльнымі органамі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь у дазвалах на спецыяльнае водакарыстанне, комплексных прыродаахоўных дазвалах.

6. У выпадку, калі ў працэсе правядзення рэканструкцыі, мадэрнізацыі, капітальнага рамонтнага ачышчальных збудаванняў сцёкавых вод не забяспечваецца дасягненне нарматываў дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод, а таксама на перыяд правядзення пусканаладачных работ на такіх збудаваннях або выхаду іх на праектную магутнасць могуць устанаўлівацца часовыя нарматывы дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод.

Часовыя нарматывы дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод распрацоўваюцца водакарыстальнікамі і ўстанаўліваюцца тэрытарыяльнымі органамі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь у дазвалах на спецыяльнае водакарыстанне, комплексных прыродаахоўных дазвалах на тэрмін ад 1 года да 3 гадоў.

Артыкул 24. Тэхналагічныя нарматывы водакарыстання

1. Тэхналагічныя нарматывы водакарыстання складаюцца з:

1.1. тэхналагічных нарматываў водаспажывання, якія ўяўляюць сабой абгрунтаваную разлікамі колькасць вады з улікам яе якасці, неабходную для вытворчага працэсу, якая ўстанаўліваецца на адзінку вырабленай прадукцыі, выкарыстанай сыравіны, матэрыялаў;

1.2. тэхналагічных нарматываў водаадвядзення, якія ўяўляюць сабой абгрунтаваную разлікамі колькасць сцёкавых вод устаноўленай якасці, якія ўтвараюцца ў працэсе вытворчасці, якая ўстанаўліваецца на адзінку вырабленай прадукцыі, выкарыстанай сыравіны, матэрыялаў.

2. Тэхналагічныя нарматывы водакарыстання падраздзяляюцца на галіновыя і індывідуальныя тэхналагічныя нарматывы водакарыстання.

3. Галіновыя тэхналагічныя нарматывы водакарыстання ўяўляюць сабой узбуйненыя нормы водаспажывання і водаадвядзення, якія распрацоўваюцца для пэўнай галіны эканомікі ў мэтах планавання і кантролю спажывання вады, а таксама вытворчых сцёкавых вод, якія скідаюцца. Галіновыя тэхналагічныя нарматывы водакарыстання зацвярджаюцца адпаведнымі рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання па ўзгадненні з Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

4. Індывідуальныя тэхналагічныя нарматывы водакарыстання распрацоўваюцца і зацвярджаюцца юрыдычнымі асобамі, індывідуальнымі прадпрыемствамі, якія ажыццяўляюць вытворчасць прадукцыі, выкарыстанне сыравіны, матэрыялаў у працэсе вытворчасці, звязанай з водаспажываннем і водаадвядзеннем, у выпадку адсутнасці галіновых тэхналагічных нарматываў водакарыстання або ў мэтах удакладнення аб'ёмаў водаспажывання, водаадвядзення для канкрэтнай вытворчасці.

5. Юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрыемствы, якія ажыццяўляюць спецыяльнае водакарыстанне, прадстаўляюць зацверджаныя індывідуальныя тэхналагічныя нарматывы водакарыстання ў складзе дакументаў на атрыманне дазваляў на спецыяльнае водакарыстанне, комплексных прыродаахоўных дазваляў у выпадках, прадугледжаных [пунктам 4](#) гэтага артыкула.

6. Патрабаванні да распрацоўкі тэхналагічных нарматываў водакарыстання, пералік відаў эканамічнай дзейнасці і крытэрыі, у дачыненні да якіх распрацоўваюцца тэхналагічныя нарматывы водакарыстання, ўстанаўліваюцца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 5

ПРАЕКТАВАННЕ, УЗВЯДЗЕННЕ, ЛІКВІДАЦЫЯ, ПРЫЁМКА Ў ЭКСПЛУАТАЦЫЮ ПАВЕРХНЕВЫХ ВОДНЫХ АБ'ЕКТАЎ І АБ'ЕКТАЎ, ЯКІЯ АКАЗВАЮЦЬ УЗДЗЕЙНЕННЕ НА ВОДНЫЯ АБ'ЕКТЫ

Артыкул 25. Агульныя патрабаванні пры праектаванні, узвядзенні, ліквідацыі паверхневых водных аб'ектаў і аб'ектаў, якія аказваюць уздзеянне на водныя аб'екты

1. Праектаванне, узвядзенне і ліквідацыя паверхневых водных аб'ектаў, у тым ліку абводненых кар'ераў і сажалак-копанак, размешчаных у межах зямельных участкаў, аддадзеных ва ўстаноўленым парадку юрыдычным асобам, індывідуальным прадпрымальнікам, а таксама аб'ектаў, якія аказваюць уздзеянне на водныя аб'екты, ажыццяўляюцца на падставе праектнай дакументацыі, зацверджанай ва ўстаноўленым парадку (далей – праектная дакументацыя).

2. Узвядзенне і ліквідацыя сажалак-копанак, размешчаных у межах зямельных участкаў, аддадзеных ва ўстаноўленым грамадзянам, ажыццяўляюцца без праектнай дакументацыі.

Сажалкі-копанкі ўзводзяцца ў межах зямельных участкаў, аддадзеных ва ўстаноўленым парадку грамадзянам, на адлегласці, не меншай за 3 метры ад берагавой лініі да меж суседняга ўчастка, а таксама ў адпаведнасці з патрабаваннямі заканадаўства ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

3. Пры праектаванні, узвядзенні будынкаў, збудаванняў і іншых аб'ектаў, якія аказваюць уздзеянне на водныя аб'екты, павінны прадугледжвацца мерапрыемствы, якія забяспечваюць:

3.1. рацыянальнае (устойлівае) выкарыстанне водных рэсурсаў;

3.2. улік колькасці і кантроль якасці вод, якія здабываюцца (вымаюцца), і сцёкавых вод, якія скідаюцца;

3.3. ахову вод ад забруджвання і засмечвання, а таксама папярэджанне шкоднага ўздзеяння на водныя аб'екты;

3.4. прымяненне найлепшых даступных тэхнічных метадаў;

3.5. прадухіленне надзвычайных сітуацый;

3.6. фінансавыя гарантыі правядзення планаваных мерапрыемстваў па ахове і рацыянальным (устойлівым) выкарыстанні водных рэсурсаў;

3.7. прадухіленне падтаплення, забалочвання, засалення зямель, эрозіі глеб.

4. У ходзе ўзвядзення будынкаў, збудаванняў і іншых аб'ектаў, якія аказваюць уздзеянне на водныя аб'екты, выкарыстанне водных рэсурсаў ажыццяўляецца ў адпаведнасці з праектнай дакументацыяй.

Артыкул 26. Умовы прыёмкі ў эксплуатацыю будынкаў, збудаванняў і іншых аб'ектаў, якія аказваюць уздзеянне на водныя аб'екты

Прыёмка ў эксплуатацыю будынкаў, збудаванняў і іншых аб'ектаў, якія аказваюць уздзеянне на водныя аб'екты, праводзіцца пры ўмове:

правядзення ў поўным аб'ёме мерапрыемстваў, прадугледжаных [пунктам 3](#) артыкула 25 гэтага Кодэкса;

арганізацыі прыборнага ўліку падземных вод, якія здабываюцца, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідаюцца ў навакольнае асяроддзе, з прымяненнем прыбораў уліку расходаў (аб'ёмаў) падземных вод, якія здабываюцца, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідаюцца ў навакольнае асяроддзе (далей – сродкі вымярэнняў расхода (аб'ёму) вод);

аснашчэння месцаў скідаў сцёкавых вод аўтаматызаванымі сістэмамі кантролю за скідам забруджвальных рэчываў у складзе сцёкавых вод у выпадках, прадугледжаных тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі, якія зацвярджаюцца

Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь;

наяўнасці водарэгулюючых прылад і сродкаў вымярэнняў расходу (аб'ёму) вод на водазаборных збудаваннях;

наяўнасці збудаванняў і прылад, якія прадухіляюць шкоднае ўздзеянне на паверхневыя водныя аб'екты;

наяўнасці рыбаахоўных прылад на збудаваннях для выняткі вады з паверхневых водных аб'ектаў;

прытрымлівання ўмоў, указаных у заключэннях дзяржаўных экспертыз, у тым ліку дзяржаўнай экалагічнай экспертызы, у выпадках, калі правядзенне такіх экспертыз прадугледжана заканадаўствам;

абсталявання суднаў прыладамі для прадухілення забруджвання паверхневых водных аб'ектаў, аднесены да ўнутраных водных шляхоў, сцёкавымі водамі, у тым ліку нафтаўтрымальнымі.

Артыкул 27. Патрабаванні пры выкананні работ на паверхневых водных аб'ектах

1. Выкананне работ, звязаных са змяненнем і (або) выраўноўваннем рэчышча ракі, ручая і (або) змяшчэннем участка ракі, ручая ў калектар, а таксама з паглыбленнем дна, ажыццяўляецца на падставе праектнай дакументацыі, якая прайшла дзяржаўную экалагічную экспертызу ў парадку, прадугледжаным заканадаўствам у галіне дзяржаўнай экалагічнай экспертызы, стратэгічнай экалагічнай ацэнкі і ацэнкі ўздзеяння на навакольнае асяроддзе.

2. Выкананне на паверхневых водных аб'ектах работ, якія аказваюць шкоднае ўздзеянне на стан рыбных рэсурсаў, за выключэннем работ, якія выконваюцца на падставе праектнай дакументацыі, якая падлягае дзяржаўным экспертызам, ажыццяўляецца па ўзгадненні з тэрытарыяльнымі органамі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

3. Работы на паверхневых водных аб'ектах, звязаныя з ліквідацыяй надзвычайных сітуацый і (або) іх наступстваў, выконваюцца без узгаднення з тэрытарыяльнымі органамі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

4. Выкананне неадкладных дарожных работ на паверхневых водных аб'ектах, аднесены да ўнутраных водных шляхоў, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб унутраным водным транспарце.

5. Выкананне работ па добраўпарадкаванні паверхневых водных аб'ектаў, узнаўленні на іх элементаў добраўпарадкавання і размяшчэнні малых архітэктурных форм ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, аб ахове і выкарыстанні зямель.

ГЛАВА 6 ВОДАКАРЫСТАННЕ

Артыкул 28. Віды водакарыстання

Водакарыстанне падраздзяляецца на наступныя віды:

агульнае;

спецыяльнае;

адасобленае.

Артыкул 29. Агульнае водакарыстанне

1. Агульнае водакарыстанне ажыццяўляецца юрыдычнымі асобамі, грамадзянамі, у тым ліку індывідуальнымі прадпрымальнікамі, бязвыплатна і без праваўстаноўчых дакументаў.

2. У мэтах аховы жыцця і здароўя насельніцтва мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы могуць устанаўліваць забароны і абмежаванні на ажыццяўленне агульнага водакарыстання на водных аб'ектах, уключаючы забароны на купанне, плаванне на маламерных суднах, вынятку вады для гаспадарча-пітных патрэб, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

3. Умовы агульнага водакарыстання на водных аб'ектах даводзяцца да ведама зацікаўленых юрыдычных асоб і грамадзян, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў, мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі праз апублікаванне гэтых звестак у сродках масавай інфармацыі і размяшчэнне на сваіх афіцыйных сайтах.

4. Права агульнага водакарыстання распаўсюджваецца на сажалкі-копанкі, размешчаныя на землях агульнага карыстання і землях запасу.

5. Права агульнага водакарыстання не распаўсюджваецца на сажалкі-копанкі, размешчаныя ў межах зямельных участкаў, аддадзеных ва ўстаноўленым парадку юрыдычным асобам, грамадзянам, у тым ліку індывідуальным прадпрымальнікам, і тэхналагічныя водныя аб'екты.

Артыкул 30. Спецыяльнае водакарыстанне

1. Да спецыяльнага водакарыстання адносяцца:

1.1. вынятка паверхневых вод з прымяненнем водазаборных збудаванняў;

1.2. здабыча падземных вод з прымяненнем водазаборных збудаванняў, у тым ліку самавылівальных буравых свідравін;

1.3. скід сцёкавых вод у навакольнае асяроддзе з прымяненнем гідратэхнічных збудаванняў і прылад, у тым ліку праз сістэму дажджавой каналізацыі;

1.4. скід сцёкавых вод у навакольнае асяроддзе пасля ачысткі на збудаваннях біялагічнай ачысткі ў натуральных умовах (на палях фільтрацыі, палях падземнай фільтрацыі, у фільтруючых траншэях, пясчана-гравійных фільтрах), а таксама праз земляныя накапляльнікі;

1.5. водакарыстанне, звязанае з выняткай паверхневых вод перасоўнымі прыладамі для палівамыйных работ на аб'ектах, размешчаных на землях агульнага карыстання населеных пунктаў, для арашэння сельскагаспадарчых зямель;

1.6. водакарыстанне, звязанае з рэгуляваннем водных патокаў з прымяненнем гідравузлоў, плацін і іншых водападпорных збудаванняў;

1.7. водакарыстанне, звязанае са здабычай (выняткай) вод для ліквідацыі надзвычайных сітуацый і (або) іх наступстваў;

1.8. водакарыстанне, звязанае з ліквідацыяй падтаплення, забалочвання зямель;

1.9. водакарыстанне, звязанае са здабычай падземных вод адначасна са здабычай іншых карысных выкапняў;

1.10. водакарыстанне, звязанае з правядзеннем мерапрыемстваў па абароне ваданосных гарызонтаў.

2. Спецыяльнае водакарыстанне ажыццяўляецца на падставе дазволаў на спецыяльнае водакарыстанне або комплексных прыродаахоўных дазволаў, якія выдаюцца тэрытарыяльнымі органамі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь, за выключэннем:

2.1. выняткі паверхневых вод у аб'ёме 5 і менш кубічных метраў у суткі з прымяненнем водазаборных збудаванняў;

2.2. здабычы падземных вод у аб'ёме 5 і менш кубічных метраў у суткі з прымяненнем водазаборных збудаванняў, у тым ліку самавылівальных буравых свідравін;

2.3. скіду сцёкавых вод у навакольнае асяроддзе грамадзянамі (за выключэннем індыўідуальных прадпрымальнікаў);

2.4. выпадкаў, указаных у [падпунктах 1.5–1.10](#) пункта 1 гэтага артыкула.

3. Выдача дазvolaў на спецыяльнае водакарыстанне, комплексных прыродаахоўных дазvolaў на здабычу падземных вод з прымяненнем водазаборных збудаванняў, у тым ліку самавылівальных буравых свідравін, ажыццяўляецца на падставе заключэнняў аб магчымасці здабычы заяўленых водакарыстальнікамі аб'ёмаў падземных вод, якія выдаюцца ўпаўнаважанай арганізацыяй, падпарадкаванай Міністэрству прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

4. У дазvolaх на спецыяльнае водакарыстанне, комплексных прыродаахоўных дазvolaх устанаўліваюцца нарматывы дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод і ўмовы ажыццяўлення спецыяльнага водакарыстання, у тым ліку аб'ёмы:

4.1. здабычы (выняткі) вод;

4.2. атрымання вады ад іншых водакарыстальнікаў;

4.3. перадачы вады іншым водакарыстальнікам;

4.4. выкарыстання вады па мэтах;

4.5. страт вады;

4.6. скіду сцёкавых вод у навакольнае асяроддзе, у тым ліку праз сістэму каналізацыі.

5. Парадак выдачы дазvolaў на спецыяльнае водакарыстанне, унясення ў іх змяненняў і (або) дапаўненняў, прадаўжэння тэрміну, спынення іх дзеяння і выдачы дублікатаў, а таксама парадак выдачы комплексных прыродаахоўных дазvolaў, унясення ў іх змяненняў і (або) дапаўненняў, прадаўжэння тэрміну, спынення іх дзеяння і выдачы дублікатаў устанаўліваюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 31. Адасобленае водакарыстанне

1. Адасобленае водакарыстанне падраздзяляецца на:

1.1. адасобленае водакарыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі (іх часткамі) для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны;

1.2. адасобленае водакарыстанне сажалкамі-копанкамі, размешчанымі ў межах зямельных участкаў, аддадзеных ва ўстаноўленым парадку юрыдычным асобам, грамадзянам, у тым ліку індыўідуальным прадпрымальнікам, і тэхналагічнымі воднымі аб'ектамі.

2. Паверхневыя водныя аб'екты (іх часткі) у адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны могуць быць аддадзены юрыдычным асобам.

Не аддаюцца ў адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны паверхневыя водныя аб'екты (іх часткі), размешчаныя поўнасю або часткова на тэрыторыі населеных пунктаў, а таксама ў іншых выпадках, прадугледжаных заканадаўчымі актамі.

3. Адасобленае водакарыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі (іх часткамі) для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны ажыццяўляецца на падставе дзяржаўнага акта на права адасобленага водакарыстання, у якім указваюцца мэта, умовы і тэрміны адасобленага водакарыстання.

Форма дзяржаўнага акта на права адасобленага водакарыстання ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

4. Юрыдычныя асобы, зацікаўленыя ў аддаванні паверхневага воднага аб'екта (яго часткі) у адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны (далей – заяўнікі), падаюць у мясцовы выканаўчы і распарадчы орган, упаўнаважаны ў адпаведнасці з пунктам 5 гэтага артыкула прымаць рашэнне аб аддаванні паверхневага воднага аб'екта (яго часткі) для такіх мэт, заяву аб аддаванні паверхневага воднага аб'екта (яго часткі) у адасобленае водакарыстанне. У заяве ўказваюцца месцараспалажэнне паверхневага воднага аб'екта (яго часткі), мэта і тэрміны адасобленага водакарыстання. Да заявы дадаюцца:

4.1. копія плана месцараспалажэння паверхневага воднага аб'екта (яго часткі);

4.2. гідралагічныя дадзеныя паверхневага воднага аб'екта (яго часткі);

4.3. план мерапрыемстваў па прадухіленні забруджвання, засмечвання вод.

5. Рашэнні аб аддаванні або аб адмове ў аддаванні паверхневых водных аб'ектаў (іх частак) у адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны прымаюць:

5.1. раённыя выканаўчыя камітэты – у выпадках аддавання паверхневых водных аб'ектаў (іх частак), якія знаходзяцца на тэрыторыі адпаведнага раёна;

5.2. абласныя выканаўчыя камітэты – у выпадках аддавання паверхневых водных аб'ектаў (іх частак), якія знаходзяцца на тэрыторыі некалькіх раёнаў у межах адпаведнай вобласці.

6. У аддаванні паверхневага воднага аб'екта (яго часткі) у адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны можа быць адмоўлена ў выпадку, калі:

6.1. заяўнікам не прадстаўлены прадугледжаныя пунктам 4 гэтага артыкула дакументы, неабходныя для прыняцця рашэння аб аддаванні ў адасобленае водакарыстанне паверхневага воднага аб'екта (яго часткі) для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны, або прадстаўленыя дакументы ўтрымліваюць недакладныя звесткі;

6.2. паверхневы водны аб'ект (яго частка), аб якім хадайнічаюць, ужо аддадзены іншай асобе;

6.3. паверхневы водны аб'ект (яго частка), аб якім хадайнічаюць, размешчаны на прыроднай тэрыторыі, якая асабліва ахоўваецца, або тэрыторыі, якая падлягае спецыяльнай ахове, рэжым аховы і выкарыстання якіх не прадугледжвае яго выкарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны.

7. Мясцовы выканаўчы і распарадчы орган на працягу 30 рабочых дзён з дня атрымання дакументаў, прадугледжаных пунктам 4 гэтага артыкула, прымае рашэнне аб аддаванні або аб адмове ў аддаванні паверхневага воднага аб'екта (яго часткі) у адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны.

На працягу 5 рабочых дзён пасля прыняцця рашэння аб аддаванні паверхневага воднага аб'екта (яго часткі) у адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны мясцовы выканаўчы і распарадчы орган афармляе дзяржаўны акт на права адасобленага водакарыстання і накіроўвае яго заяўніку.

Копію дзяржаўнага акта на права адасобленага водакарыстання мясцовы выканаўчы і распарадчы орган накіроўвае ў Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

У выпадку прыняцця рашэння аб адмове ў аддаванні паверхневага воднага аб'екта (яго часткі) у адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны мясцовы выканаўчы і распарадчы орган на працягу 5 рабочых дзён пасля прыняцця такога рашэння накіроўвае яго копію заяўніку.

8. Рашэнне аб адмове ў аддаванні паверхневага воднага аб'екта (яго часткі) у адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны можа быць абскарджана ў вышэйстаячы дзяржаўныя органы і (або) у суд.

9. Атрыманне дзяржаўнага акта на права адасобленага водакарыстання не выключае неабходнасці атрымання дазволу на спецыяльнае водакарыстанне або комплекснага прыродаахоўнага дазволу ў выпадках, прадугледжаных [пунктам 2 артыкула 30 гэтага Кодэкса](#).

10. Водакарыстальнікі, якім паверхневыя водныя аб'екты (іх часткі) аддадзены ў адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны, абавязаны ўстанаўліваць інфармацыйныя знакі, якія ўтрымліваюць звесткі аб рэжыме ажыццяўлення гаспадарчай і іншай дзейнасці на такіх водных аб'ектах (іх частках), публікаваць гэтыя звесткі ў сродках масавай інфармацыі і размяшчаць на афіцыйных сайтах мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў.

11. Адасобленае водакарыстанне сажалкамі-копанкамі, размешчанымі ў межах зямельных участкаў, аддадзеных ва ўстаноўленым парадку юрыдычным асобам, грамадзянам, у тым ліку індывідуальным прадпрыемствам, і тэхналагічнымі воднымі аб'ектамі ажыццяўляецца на падставе дакументаў, якія сведчаць права на зямельныя ўчасткі.

12. Іншыя водакарыстальнікі могуць ажыццяўляць карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі (іх часткамі), якія знаходзяцца ў адасобленым водакарыстанні, толькі са згоды водакарыстальнікаў, якім гэтыя водныя аб'екты (іх часткі) аддадзены ў адасобленае водакарыстанне, за выключэннем выпадкаў ліквідацыі надзвычайных сітуацый і (або) іх наступстваў, а таксама калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 32. Арэнда паверхневых водных аб'ектаў для рыбаводства

1. Паверхневыя водныя аб'екты могуць аддавацца ў арэнду для рыбаводства па дагаворах арэнды, якія заключаюцца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі на падставе рашэнняў, якія прымаюцца мясцовымі Саветамі дэпутатаў.

2. У арэнду для рыбаводства могуць аддавацца сажалкі і абводненыя кар'еры ў парадку і на ўмовах, устаноўленых Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

3. Не дапускаецца аддаванне ў арэнду для рыбаводства сажалак і абводненых кар'ераў у выпадку, калі яны:

3.1. аддадзены ў адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны;

3.2. уключаны ў рэспубліканскую комплексную схему размяшчэння рыбалоўных угоддзяў;

3.3. размешчаны поўнасцю або часткова на тэрыторыі населеных пунктаў;

3.4. размешчаны на тэрыторыі рэдкіх і тыповых біятопаў, месцаў жыхарства жывёл і месцаў вырастання раслін, якія адносяцца да відаў, уключаных у Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь або ахоўваюцца ў адпаведнасці з міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

4. Арандатар не мае права здаваць у субарэнду перададзеныя яму па дагаворы арэнды паверхневыя водныя аб'екты.

5. Заключэнне дагавора арэнды паверхневага воднага аб'екта для рыбаводства не выключае неабходнасці атрымання дазволу на спецыяльнае водакарыстанне, комплекснага прыродаахоўнага дазволу ў выпадку, калі тэхналогія вядзення рыбаводства прадугледжвае скід сцёкавых вод у паверхневыя воды.

6. Зварот паверхневага воднага аб'екта, які арандуецца, ажыццяўляецца арандатарам пасля правядзення мерапрыемстваў па аднаўленні яго парушанага стану.

Артыкул 33. Тэрміны водакарыстання

1. Водныя аб'екты могуць давацца ў карыстанне на тэрмін ад 1 года да 25 гадоў, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

2. Водныя аб'екты для ажыццяўлення спецыяльнага водакарыстання аддаюцца на тэрмін:

2.1. ад 1 года да 3 гадоў – водакарыстальнікам пры ўстанаўленні часовых нарматываў дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод;

2.2. на 5 год – іншым водакарыстальнікам, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных [падпунктамі 2.1, 2.3 і 2.4](#) гэтага пункта;

2.3. ад 5 да 10 гадоў – водакарыстальнікам, якія атрымліваюць комплексныя прыродаахоўныя дазволы;

2.4. на 10 год – водакарыстальнікам, якія ажыццяўляюць толькі здабычу (вынятку) вод.

3. Тэрмін спецыяльнага водакарыстання ўказваецца ў дазволах на спецыяльнае водакарыстанне, комплексных прыродаахоўных дазволах.

4. Паверхневыя водныя аб'екты (іх часткі) у адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны даюцца на 25 год. Аддаванне паверхневых водных аб'ектаў (іх частак) у адасобленае водакарыстанне для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны на меншы тэрмін можа ажыццяўляцца толькі са згоды водакарыстальніка, якому яны аддаюцца. Тэрмін адасобленага водакарыстання паверхневымі воднымі аб'ектамі (іх часткамі) для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны ўказваецца ў дзяржаўным акце на права адасобленага водакарыстання.

Тэрмін адасобленага водакарыстання сажалкамі-копанкамі, размешчанымі ў межах зямельных участкаў, аддадзеных ва ўстаноўленым парадку юрыдычным асобам, грамадзянам, у тым ліку індывідуальным прадпрымальнікам, і

тэхналагічнымі воднымі аб'ектамі вызначаецца тэрмінам карыстання зямельнымі ўчасткамі, на якіх яны размешчаны.

5. Паверхневыя водныя аб'екты даюцца ў арэнду для рыбаводства на тэрмін ад 5 да 25 гадоў. Тэрмін арэнды паверхневых водных аб'ектаў для рыбаводства ўстанаўліваецца ў дагаворы арэнды.

Артыкул 34. Абмежаванне і спыненне права водакарыстання

1. У мэтах грамадскай карысці і бяспекі, аховы навакольнага асяроддзя і гістарычна-культурных каштоўнасцей, абароны праў і законных інтарэсаў юрыдычных асоб і грамадзян, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў, права водакарыстання можа быць абмежавана або спынена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь або яго тэрытарыяльнымі органамі, іншымі дзяржаўнымі органамі ў выпадках і парадку, вызначаных гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі.

2. Права адасобленага водакарыстання паверхневымі воднымі аб'ектамі (іх часткамі) для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны, права спецыяльнага водакарыстання, а таксама права арэнды паверхневых водных аб'ектаў для рыбаводства абмяжоўваюцца ў выпадку:

2.1. парушэння ўмоў водакарыстання;

2.2. невыканання ўмоў, устаноўленых дазвалам на спецыяльнае водакарыстанне або комплексным прыродаахоўным дазвалам, дзяржаўным актам на права адасобленага водакарыстання;

2.3. невыканання патрабаванняў, устаноўленых гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства аб ахове і выкарыстанні вод, у тым ліку тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі;

2.4. невыканання ўмоў, устаноўленых дагаворамі арэнды паверхневых водных аб'ектаў для рыбаводства.

У выпадках, указаных у частцы першай гэтага пункта, водакарыстальнікам выносяцца патрабаванні (прадпісанні) аб ліквідацыі выяўленых парушэнняў.

3. Права адасобленага водакарыстання паверхневымі воднымі аб'ектамі (іх часткамі) для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны, права спецыяльнага водакарыстання, права арэнды паверхневых водных аб'ектаў для рыбаводства падлягаюць спыненню ў выпадку:

3.1. мінання патрэбы ў водакарыстанні або адмовы ад яго;

3.2. сканчэння тэрміну водакарыстання;

3.3. ліквідацыі юрыдычнай асобы або спынення дзейнасці індывідуальнага прадпрымальніка, якім было аддадзена права водакарыстання;

3.4. перадачы гідратэхнічных збудаванняў і прылад іншым водакарыстальнікам;

3.5. узнікнення неабходнасці вынятку паверхневых водных аб'ектаў (іх частак), якія знаходзяцца ў адасобленым водакарыстанні, або паверхневых водных аб'ектаў, перададзеных у арэнду для рыбаводства, для дзяржаўных патрэб.

Дзяржаўнымі патрэбамі прызнаюцца патрэбнасці, звязаныя з забеспячэннем нацыянальнай бяспекі, аховы навакольнага асяроддзя і гістарычна-культурнай спадчыны, размяшчэння і абслугоўвання аб'ектаў транспартнай, інжынернай і абароннай інфраструктуры, рэалізацыі міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь, дзяржаўнай схемы комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі Рэспублікі Беларусь,

схем комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі абласцей, горадабудаўнічых праектаў, генеральных планаў гарадоў і іншых населеных пунктаў, горадабудаўнічых праектаў дэталёвага планавання, зацверджаных у адпаведнасці з заканадаўствам, а таксама з неабходнасцю размяшчэння аб'ектаў нерухомай маёмасці, будаўніцтва якіх прадугледжана рашэннямі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь або дзяржаўнымі праграмамі, зацверджанымі Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь або Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Пакрыццё страт, прычынёных выняткай паверхневых водных аб'ектаў для дзяржаўных патрэб, праводзіцца асобай, у інтарэсах якой праведзена вынятка гэтых водных аб'ектаў, у адпаведнасці з грамадзянскім заканадаўствам;

3.6. невыканання водакарыстальнікамі патрабаванняў (прадпісанняў) аб ліквідацыі выяўленых парушэнняў.

4. Абмежаванне або спыненне права спецыяльнага водакарыстання ажыццяўляецца па рашэнні тэрытарыяльных органаў Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь, якія выдалі дазвол на спецыяльнае водакарыстанне, комплексны прыродаахоўны дазвол, шляхам прыпынення або спынення дзеяння дазволу на спецыяльнае водакарыстанне, комплекснага прыродаахоўнага дазволу.

5. Абмежаванне або спыненне права адасобленага водакарыстання паверхневымі воднымі аб'ектамі (іх часткамі) для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны ажыццяўляецца па рашэнні мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, якія аддалі паверхневыя водныя аб'екты (іх часткі) у адасобленае водакарыстанне.

6. Абмежаванне або спыненне права водакарыстання паверхневымі воднымі аб'ектамі, перададзенымі ў арэнду для рыбаводства, ажыццяўляецца па рашэнні мясцовых Саветаў дэпутатаў, якія аддалі паверхневыя водныя аб'екты ў арэнду, або па рашэнні мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, з якімі быў заключаны дагавор арэнды.

7. Права адасобленага водакарыстання сажалкамі-копанкамі, размешчанымі ў межах зямельных участкаў, аддадзеных ва ўстаноўленым парадку юрыдычным асобам, грамадзянам, у тым ліку індывідуальным прадпрымальнікам, і тэхналагічнымі воднымі аб'ектамі спыняецца адначасова са спыненнем права карыстання зямельнымі ўчасткамі, на якіх яны размешчаны.

Артыкул 35. Плацяжы, звязаныя з водакарыстаннем

1. Водакарыстанне з'яўляецца платным, за выключэннем агульнага водакарыстання, адасобленага водакарыстання сажалкамі-копанкамі, размешчанымі ў межах зямельных участкаў, аддадзеных ва ўстаноўленым парадку юрыдычным асобам, грамадзянам, у тым ліку індывідуальным прадпрымальнікам, карыстання воднымі аб'ектамі для ліквідацыі надзвычайных сітуацый і (або) іх наступстваў, карыстання паверхневымі воднымі аб'ектамі для патрэб суднаходства.

Заканадаўчымі актамі могуць быць прадугледжаны і іншыя выпадкі карыстання воднымі аб'ектамі на бязвыплатнай аснове.

2. Плацяжы, звязаныя з водакарыстаннем, збіраюцца ў форме падатку або арэнднай платы.

Устанаўленне, увядзенне, змяненне і спыненне дзеяння падаткаў у галіне аховы і выкарыстання вод, а таксама парадак і ўмовы іх спагнання вызначаюцца падатковым заканадаўствам.

Памер арэнднай платы за карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі для рыбаводства, парадак, умовы і тэрміны яе ўнясення вызначаюцца ў дагаворы арэнды.

3. Унясенне плацяжоў за водакарыстанне не вызваляе водакарыстальнікаў ад абавязкаў правядзення мерапрыемстваў па ахове і рацыянальным (устойлівым) выкарыстанні водных рэсурсаў і пакрыцця шкоды, прычыненай навакольнаму асяроддзю.

ГЛАВА 7 ПРАВЫ І АБАВЯЗКІ ВОДАКАРЫСТАЛЬНІКАЎ

Артыкул 36. Правы водакарыстальнікаў

1. Водакарыстальнікі маюць права:

1.1. ажыццяўляць водакарыстанне ў адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства, у тым ліку тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі;

1.2. узводзіць у парадку, устаноўленым заканадаўствам, гідратэхнічныя збудаванні і прылады;

1.3. перадаваць для выкарыстання здабытую (вынятую) ваду іншым водакарыстальнікам на ўмовах, вызначаных дазволамі на спецыяльнае водакарыстанне, комплекснымі прыродаахоўнымі дазволамі, дагаворамі;

1.4. атрымліваць у адпаведнасці з заканадаўствам экалагічную інфармацыю ў галіне аховы і выкарыстання вод.

2. Водакарыстальнікі могуць рэалізоўваць і іншыя правы ў адпаведнасці з заканадаўствам.

Артыкул 37. Абавязкі водакарыстальнікаў

1. Водакарыстальнікі абавязаны:

1.1. рацыянальна выкарыстоўваць ваду, прымаць меры па зніжэнні страт вады;

1.2. выконваць патрабаванні па ахове і рацыянальным (устойлівым) выкарыстанні водных рэсурсаў, прадугледжаных гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства, у тым ліку тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі;

1.3. не дапускаць парушэння праў іншых водакарыстальнікаў, а таксама прычынення шкоды навакольнаму асяроддзю;

1.4. выконваць устаноўленыя ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам умовы водакарыстання;

1.5. выконваць рэжым ажыццяўлення гаспадарчай і іншай дзейнасці, устаноўлены для водаахоўных зон і прыбярэжных палос;

1.6. кампенсаваць ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку шкоду, прычыненую навакольнаму асяроддзю.

2. Водакарыстальнікі, якія з'яўляюцца юрыдычнымі асобамі або індывідуальнымі прадпрыемствамі, акрамя выканання абавязкаў, прадугледжаных **пунктам 1** гэтага артыкула, абавязаны:

2.1. выкарыстоўваць водныя аб'екты ў мэтах, для якіх яны аддадзены;

2.2. весці ўлік падземных вод, якія здабываюцца, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідваюцца ў навакольнае асяроддзе;

2.3. праводзіць лакальны маніторынг навакольнага асяроддзя, аб'ектамі якога з'яўляюцца паверхневыя, падземныя і сцёкавыя воды, з прадстаўленнем першасных дадзеных лакальнага маніторынгу тэрытарыяльным органам Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь, а таксама

ажыццяўляць аналітычны (лабараторны) кантроль у галіне аховы навакольнага асяроддзя ў частцы аховы і выкарыстання вод;

2.4. укараняць найлепшыя даступныя тэхнічныя метады;

2.5. праводзіць мерапрыемствы па зніжэнні страт вады;

2.6. ажыццяўляць ліквідацыю не падлеглых далейшаму выкарыстанню гідратэхнічных збудаванняў і прылад;

2.7. утрымліваць у належным стане збудаванні для ачысткі сцёкавых вод;

2.8. выконваць правілы тэхнічнай эксплуатацыі гідратэхнічных збудаванняў і прылад;

2.9. неадкладна інфармаваць органы і падраздзяленні па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь, тэрытарыяльныя органы Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь, органы дзяржаўнага санітарнага нагляду, мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы аб узнікненні надзвычайных сітуацый, якія ўплываюць або здольныя аказаць уплыў на стан водных аб'ектаў, і праводзіць неадкладныя работы па ліквідацыі іх наступстваў.

3. Водакарыстальнікі павінны выконваць і іншыя абавязкі па ахове і выкарыстанні вод у адпаведнасці з заканадаўчымі актамі.

ГЛАВА 8

КАРЫСТАННЕ ВОДНЫМІ АБ'ЕКТАМІ. ЭКСПЛУАТАЦЫЯ ВОДАГАСПАДАРЧЫХ СІСТЭМ І АСОБНА РАЗМЕШЧАНЫХ ГІДРАТЭХНІЧНЫХ ЗБУДАВАННЯЎ І ПРЫЛАД

Артыкул 38. Мэты карыстання воднымі аб'ектамі

Водныя аб'екты могуць выкарыстоўвацца для:

гаспадарча-пітных патрэб;

рэкрэацыі, спорту і турызму;

лячэбных (курортных, аздараўленчых) патрэб;

супрацьпажарных патрэб;

патрэб сельскай гаспадаркі;

патрэб прамысловасці;

энергетычных (гідраэнергетычных і цеплаэнергетычных) патрэб;

патрэб унутранага воднага транспарту і паветранага транспарту;

іншых патрэб.

Артыкул 39. Карыстанне воднымі аб'ектамі для гаспадарча-пітных патрэб. Выкарыстанне падземных вод

1. Для гаспадарча-пітных патрэб могуць выкарыстоўвацца паверхневыя і падземныя водныя аб'екты, якасць вады якіх адпавядае гігіенічным нарматывам бяспекі вады водных аб'ектаў для гаспадарча-пітнага выкарыстання, якія ўстанаўліваюцца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб пітным водазабеспячэнні, аб санітарна-эпідэміялагічным дабрабыце насельніцтва.

2. Выкарыстанне падземных вод дапускаецца:

2.1. для задавальнення пітных патрэб;

2.2. для вытворчасці прадуктаў харчавання, лекавых і ветэрынарных сродкаў;

2.3. для кармлення, паення жывёл.

У раёнах, у якіх, па дадзеных дзяржаўнага воднага кадастру, адсутнічаюць неабходныя паверхневыя водныя аб'екты або не арганізавана цэнтралізаваная

сістэма водазабеспячэння і, па дадзеных дзяржаўнага кадастру нетраў, маюцца дастатковыя запасы падземных вод, дапускаецца выкарыстанне падземных вод для патрэб, не ўказаных у частцы першай гэтага пункта, на падставе праектнай дакументацыі.

3. У выпадку неадпаведнасці якасці вады гігіенічным нарматывам бяспекі вады водных аб'ектаў для гаспадарча-пітнага выкарыстання яе выкарыстанне можа быць абмежавана або спынена па рашэнні органаў дзяржаўнага санітарнага нагляду.

4. Падземныя воды, якія не з'яўляюцца прэснымі або мінеральнымі, могуць ва ўстаноўленым парадку выкарыстоўвацца для здабывання хімічных і іншых рэчываў, якія ўтрымліваюцца ў іх, атрымання цеплавой энергіі і іншых патрэб з прытрымліваннем патрабаванняў заканадаўства аб ахове і выкарыстанні вод, у тым ліку тэхнічных нарматыўных прававых актаў.

Артыкул 40. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі для рэкрэацыі, спорту і турызму, лячэбных (курортных, аздараўленчых) патрэб

1. Для рэкрэацыі, спорту і турызму, лячэбных (курортных, аздараўленчых) патрэб могуць выкарыстоўвацца паверхневыя водныя аб'екты, якасць вады якіх адпавядае гігіенічным нарматывам бяспекі вады водных аб'ектаў для культурна-бытавога (рэкрэацыйнага) выкарыстання, якія ўстанаўліваюцца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб санітарна-эпідэміялагічным дабрабыце насельніцтва.

2. Паверхневыя водныя аб'екты выкарыстоўваюцца для рэкрэацыі, спорту і турызму пры наяўнасці станоўчага заключэння дзяржаўнай санітарна-гігіенічнай экспертызы ў месцах, вызначаных мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі, а паверхневыя водныя аб'екты, аднесеныя да ўнутраных водных шляхоў, – і па ўзгадненні з Міністэрствам транспарту і камунікацый Рэспублікі Беларусь.

3. Крытэрыі аднясення паверхневых водных аб'ектаў да водных аб'ектаў, якія могуць выкарыстоўвацца для лячэбных (курортных, аздараўленчых) патрэб, вызначаюцца Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 41. Карыстанне воднымі аб'ектамі для супрацьпажарных патрэб

Здабыча (вынятка) вады для супрацьпажарных патрэб дапускаецца з любых водных аб'ектаў без дазволу, бясплатна і ў колькасці, неабходнай для ліквідацыі пажару.

Артыкул 42. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі для патрэб сельскай гаспадаркі, прамысловасці

1. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі для патрэб сельскай гаспадаркі ажыццяўляецца ў парадку як агульнага, так і спецыяльнага водакарыстання.

2. Юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі могуць прымяняць гідратэхнічныя збудаванні і прылады ў мэтах стварэння і падтрымання аптымальнага для сельскагаспадарчых раслін воднага рэжыму на землях сельскагаспадарчага прызначэння ў парадку, устаноўленым заканадаўствам аб меліярацыі зямель.

3. Юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі, якія карыстаюцца паверхневымі воднымі аб'ектамі для патрэб сельскай гаспадаркі, абавязаны

выконваць правілы эксплуатацыі (абслугоўвання) меліяратыўных сістэм і асобна размешчаных гідратэхнічных збудаванняў і прылад.

4. Прагон сельскагаспадарчых жывёл, праезд механічных транспартных сродкаў праз гідратэхнічныя збудаванні і прылады, а таксама выкарыстанне гідратэхнічных збудаванняў і прылад для вадапою сельскагаспадарчых жывёл дапускаюцца толькі ў месцах, устаноўленых мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі.

5. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі для патрэб прамысловасці павінна ажыццяўляцца з прытрымліваннем тэхналагічных нарматываў водакарыстання.

6. Юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі абавязаны рацыянальна выкарыстоўваць водныя рэсурсы шляхам укаранення сістэм абаротнага і паўторна-паслядоўнага водазабеспячэння ў мэтах зніжэння колькасці сцёкавых вод, якія скідаюцца, і змяншэння патрэбнасцей вады, звязаных з яе здабычай (выняткай), а таксама прымаць меры па зніжэнні страт вады.

Артыкул 43. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі для энергетычных (гідраэнергетычных і цеплаэнергетычных) патрэб

1. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі для энергетычных (гідраэнергетычных і цеплаэнергетычных) патрэб дапускаецца пры прытрымліванні тэмпературнага рэжыму паверхневых водных аб'ектаў, устаноўленага нарматывамі якасці вады паверхневых водных аб'ектаў, а таксама пры прытрымліванні патрабаванняў заканадаўства аб ахове навакольнага асяроддзя, аб ахове і выкарыстанні жывёльнага свету.

2. Эксплуатацыя цеплавых насосаў для цеплазабеспячэння з выкарыстаннем паверхневых водных аб'ектаў дапускаецца на падставе праектнай дакументацыі.

Артыкул 44. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі для патрэб унутранага воднага транспарту і паветранага транспарту. Асаблівасці карыстання паверхневымі воднымі аб'ектамі для плавання на маламерных суднах

1. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі, аднесенымі да ўнутраных водных шляхоў, для патрэб унутранага воднага транспарту ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам у галіне ўнутранага воднага транспарту, калі іншае не ўстаноўлена гэтым артыкулам.

2. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі для ўзлёту, пасадкі, рулення, стаянкі і абслугоўвання паветраных суднаў ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб паветраным транспарце.

3. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі для плавання на маламерных суднах ажыццяўляецца ў парадку, устаноўленым мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі па ўзгадненні з дзяржаўнай установай «Дзяржаўная інспекцыя па маламерных суднах», а воднымі аб'ектамі, аднесенымі да ўнутраных водных шляхоў, – і па ўзгадненні з органам па бяспецы суднаходства, упаўнаважаным Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, за выключэннем выпадкаў, устаноўленых Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

4. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі, якія з'яўляюцца крыніцамі пітнага водазабеспячэння, для плавання на маламерных суднах не дапускаецца.

5. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі, якія з'яўляюцца рыбалоўнымі ўгоддзямі, для плавання на маламерных суднах ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні жывёльнага свету.

6. Карыстанне паверхневымі воднымі аб'ектамі, размешчанымі на прыродных тэрыторыях, якія асабліва ахоўваюцца, або тэрыторыях, якія падлягаюць спецыяльнай ахове, для плавання на маламерных суднах ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб прыродных тэрыторыях, якія асабліва ахоўваюцца, і іншым заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя і рацыянальным выкарыстанні прыродных рэсурсаў.

Артыкул 45. Эксплуатацыя водагаспадарчых сістэм і асобна размешчаных гідратэхнічных збудаванняў і прылад

1. Эксплуатацыя водагаспадарчых сістэм і асобна размешчаных гідратэхнічных збудаванняў і прылад ажыццяўляецца на падставе праектнай дакументацыі і ў адпаведнасці з інструкцыямі па іх эксплуатацыі.

2. Інструкцыі па эксплуатацыі водагаспадарчых сістэм і асобна размешчаных гідратэхнічных збудаванняў і прылад распрацоўваюцца на падставе:

2.1. Правіл эксплуатацыі (абслугоўвання) меліяратыўных сістэм і асобна размешчаных гідратэхнічных збудаванняў, якія зацвярджаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь;

2.2. Правіл тэхнічнай эксплуатацыі суднаходных гідратэхнічных збудаванняў, якія зацвярджаюцца Міністэрствам транспарту і камунікацый Рэспублікі Беларусь;

2.3. правіл эксплуатацыі гідратэхнічных збудаванняў і прылад для энергетычных (гідраэнергетычных і цеплаэнергетычных) патрэб, якія зацвярджаюцца Міністэрствам энергетыкі Рэспублікі Беларусь;

2.4. правіл эксплуатацыі гідратэхнічных збудаванняў і прылад на небяспечных вытворчых аб'ектах, якія зацвярджаюцца Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь.

3. Інструкцыі па эксплуатацыі водагаспадарчых сістэм і асобна размешчаных гідратэхнічных збудаванняў і прылад распрацоўваюцца і зацвярджаюцца ўласнікамі гэтых сістэм, збудаванняў і прылад або ўпаўнаважанымі імі асобамі.

4. Падтрыманне ў належным стане водагаспадарчых сістэм і асобна размешчаных гідратэхнічных збудаванняў і прылад ажыццяўляецца ўласнікамі гэтых сістэм, збудаванняў і прылад або ўпаўнаважанымі імі асобамі.

5. Уласнікі водагаспадарчых сістэм і асобна размешчаных гідратэхнічных збудаванняў і прылад, чые збудаванні і прылады не падлягаюць далейшаму выкарыстанню, абавязаны іх ліквідаваць.

У выпадку немагчымасці ўстанаўлення ўласніка закінутых і не падлеглых далейшаму выкарыстанню гідратэхнічных збудаванняў і прылад, у тым ліку водазаборных збудаванняў, іх ліквідацыя забяспечваецца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі.

ГЛАВА 9 ВДЫ СЦЁКАВЫХ ВОД. ПАТРАБАВАННІ ДА СКІДУ СЦЁКАВЫХ ВОД. КАРЫСТАННЕ ВОДНЫМІ АБ'ЕКТАМІ ДЛЯ СКІДУ СЦЁКАВЫХ,

КАР'ЕРНЫХ (ШАХТАВЫХ, РУДНИКОВЫХ), ДРЭНАЖНЫХ ВОД. ЗАПАМПОЎВАННЕ (НАГНЯТАННЕ) ВОД У НЕТРЫ

Артыкул 46. Віды сцёкавых вод

1. У залежнасці ад паходжання сцёкавыя воды падраздзяляюцца на:

1.1. гаспадарча-бытавыя сцёкавыя воды, якія ўтвараюцца ў жылых памяшканнях, а таксама ў бытавых памяшканнях аб'ектаў прамысловасці, адміністрацыйных будынкаў і іншых аб'ектаў у выніку задавальнення асабістых (бытавых) патрэб работнікаў і скідаюцца ў навакольнае асяроддзе, у тым ліку праз сістэму каналізацыі;

1.2. вытворчыя сцёкавыя воды, якія ўтвараюцца ў тэхналагічных працэсах у выніку вытворчай дзейнасці і скідаюцца аб'ектамі прамысловасці ў навакольнае асяроддзе, у тым ліку праз сістэму каналізацыі;

1.3. паверхневыя сцёкавыя воды, якія ўтвараюцца пры выпадзенні атмасферных ападкаў, раставанні снегу, палівамыйных работах на тэрыторыі населеных пунктаў, аб'ектаў прамысловасці, будаўнічых пляцовак і іншых аб'ектаў і скідаюцца ў навакольнае асяроддзе, у тым ліку праз сістэму дажджавой каналізацыі.

2. Да сцёкавых вод не адносяцца:

2.1. кар'ерныя (шахтавыя, рудніковыя) воды;

2.2. воды ад прапампоўвання водазаборных збудаванняў, прызначаных для здабычы падземных вод;

2.3. дрэнажныя воды;

2.4. воды, якія ўтвараюцца пры выпадзенні атмасферных ападкаў, раставанні снегу і не скідаюцца ў навакольнае асяроддзе з прымяненнем гідратэхнічных збудаванняў і прылад;

2.5. воды, якія ўтвараюцца ў выніку растварэння або разбаўлення атмасфернымі ападкамі адходаў абагачэння карысных выкапняў на аб'ектах іх захоўвання;

2.6. воды, якія адводзяцца ад дарожнай паласы ў навакольнае асяроддзе.

Артыкул 47. Патрабаванні да скіду сцёкавых вод. Карыстанне воднымі аб'ектамі для скіду сцёкавых вод

1. Карыстанне воднымі аб'ектамі для скіду сцёкавых вод усіх відаў можа ажыццяўляцца толькі на падставе дазvolaў на спецыяльнае водакарыстанне або комплексных прыродаахоўных дазvolaў, за выключэннем выпадку, прадугледжанага [падпунктам 2.3](#) пункта 2 артыкула 30 гэтага Кодэкса.

2. Скід сцёкавых вод у паверхневыя водныя аб'екты дапускаецца, калі ўтрыманне забруджвальных рэчываў у іх не перавышае ўстаноўленых дазvolaмі на спецыяльнае водакарыстанне, комплекснымі прыродаахоўнымі дазvolaмі нарматываў дапушчальных скідаў хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод.

3. Скід вытворчых сцёкавых вод у паверхневыя водныя аб'екты праз сістэму каналізацыі населеных пунктаў павінен ажыццяўляцца з прытрымліваннем умоў прыёму такіх сцёкавых вод у сістэму каналізацыі, якія ўстанаўліваюцца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі organami па ўзгадненні з тэрытарыяльнымі organami Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь. Пры немагчымасці забяспечыць дапушчальную канцэнтрацыю забруджвальных рэчываў у складзе вытворчых сцёкавых вод, якія скідаюцца ў

паверхневыя водныя аб'екты, канцэнтрацыю гэтых рэчываў падлягае зніжаць за кошт устройвання лакальных ачышчальных збудаванняў.

4. Для аб'ектаў, якія ўзводзяцца або рэканструююцца, не дапускаецца скід сцёкавых вод усіх відаў:

4.1. у азёры і непраточныя вадаёмы, за выключэннем тэхналагічных водных аб'ектаў;

4.2. у вадацёкі, якія ўпадаюць у азёры і непраточныя вадаёмы, на адлегласці, меншай за 1 кіламетр ад такіх вадаёмаў;

4.3. у паверхневыя водныя аб'екты, размешчаныя на прыродных тэрыторыях, якія асабліва ахоўваюцца, а таксама якія з'яўляюцца рэдкімі і тыповымі біятопамі або месцамі жыхарства дзікіх жывёл і месцамі вырасцання дзікарослых раслін, якія адносяцца да відаў, уключаных у Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, перададзеных пад ахову карыстальнікам зямельных участкаў і (або) водных аб'ектаў, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўчымі актамі;

4.4. у вадаёмы і вадацёкі (на адлегласці, меншай за 1 кіламетр вышэй па цячэнні вадацёку), на якіх размешчаны аб'екты рэкрэацыі, спорту і турызму.

5. Не дапускаецца скід у навакольнае асяроддзе сцёкавых вод, якія ў адпаведнасці з праектнай дакументацыяй могуць быць выкарыстаны пасля ачысткі і абеззаражвання, за выключэннем выпадку, указанага ў [пункце 2](#) артыкула 49 гэтага Кодэкса.

6. Скід у паверхневыя водныя аб'екты хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод, для якіх не ўстаноўлены нарматывы якасці вады паверхневых водных аб'ектаў, не дапускаецца.

7. Скід усіх відаў сцёкавых вод з выкарыстаннем рэльефу мясцовасці (равоў, кар'ераў, яроў), а таксама на залішне ўвільготненыя тэрыторыі (балоты) не дапускаецца.

8. Скід паверхневых сцёкавых вод ад пляцовак складавання снегу ажыццяўляецца ў адпаведнасці з патрабаваннямі тэхнічных нарматыўных прававых актаў, якія зацвярджаюцца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

9. Пры парушэнні патрабаванняў, устаноўленых гэтым артыкулам, Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь або яго тэрытарыяльнымі органамі выносяцца патрабаванні (прадпісанні) аб ліквідацыі выяўленых парушэнняў і аб прыпыненні (забароне) дзейнасці ў парадку, устаноўленым заканадаўствам аб кантрольнай (нагляднай) дзейнасці, аб ахове навакольнага асяроддзя.

Артыкул 48. Парадак і ўмовы скіду кар'ерных (шахтавых, рудніковых), дрэнажных вод у паверхневыя водныя аб'екты

1. Скід кар'ерных (шахтавых, рудніковых), дрэнажных вод у паверхневыя водныя аб'екты ажыццяўляецца ў адпаведнасці з праектнай дакументацыяй.

2. Скід кар'ерных (шахтавых, рудніковых), дрэнажных вод з выкарыстаннем рэльефу мясцовасці (равоў, кар'ераў, яроў) не дапускаецца.

3. Дрэнажныя воды, якія збіраюцца з тэрыторый, на якіх размешчаны аб'екты, здольныя выклікаць забруджванне вод, перад скідам у навакольнае асяроддзе, у тым ліку праз сістэму каналізацыі, павінны падвяргацца ачыстцы.

Артыкул 49. Запампоўванне (нагнятанне) вод у нетры

1. Запампоўванне (нагнятанне) у нетры кар'ерных (шахтавых, рудніковых), дрэнажных, мінералізаваных прамысловых вод, у тым ліку адходаў абагачэння карысных выкапняў на аб'ектах іх захоўвання, якія ўтварыліся ў выніку растварэння або разбаўлення атмасфернымі ападкамі, дапускаецца ў мэтах падтрымання пластавага ціску пры распрацоўцы радовішчаў карысных выкапняў, штучнага папаўнення запасаў падземных вод на падставе праектнай дакументацыі на карыстанне нетрамі і з прытрымліваннем патрабаванняў заканадаўства аб нетрах, аб ахове навакольнага асяроддзя.

2. У выпадку, калі адсутнічаюць тэхналогіі па ачыстцы хімічных і іншых рэчываў у складзе сцёкавых вод, скід такіх вод можа ажыццяўляцца шляхам іх запампоўвання (нагнятання) у нетры ніжэй залягання прэсных і мінеральных вод у адпаведнасці з праектнай дакументацыяй на карыстанне нетрамі і з прытрымліваннем патрабаванняў заканадаўства аб нетрах, аб ахове навакольнага асяроддзя.

ГЛАВА 10 АХОВА ВОД

Артыкул 50. Агульныя патрабаванні па ахове вод

Ахова вод забяспечваецца шляхам:

нарміравання ў галіне аховы і выкарыстання вод;

устаанулення водаахоўных зон і прыбярэжных палос і рэжыму ажыццяўлення ў іх гаспадарчай і іншай дзейнасці;

стварэння і функцыянавання сістэмы маніторынгу паверхневых вод і маніторынгу падземных вод, лакальнага маніторынгу;

прытрымлівання патрабаванняў да скіду сцёкавых вод і ўмоў скіду кар'ерных (шахтавых, рудніковых), дрэнажных вод у паверхневыя водныя аб'екты;

рэалізацыі дзяржаўных і іншых праграм, рэгіянальных комплексаў мерапрыемстваў у галіне аховы і выкарыстання вод, планаў кіравання рачнымі басейнамі і водагаспадарчых балансаў;

недапушчэння забруджвання, засмечвання вод, паверхні ледзянога пакрыцця паверхневых водных аб'ектаў;

устаанулення адказнасці юрыдычных асоб і грамадзян, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў, за парушэнне заканадаўства аб ахове і выкарыстанні вод.

Артыкул 51. Ахова падземных вод

1. Юрыдычныя асобы і грамадзяне, у тым ліку індывідуальныя прадпрымальнікі, гаспадарчая і іншая дзейнасць якіх аказвае або можа аказаць шкоднае ўздзеянне на стан падземных вод, абавязаны прымаць меры па прадукіленні забруджвання падземных вод.

2. У выпадку ўскрыцця падземных ваданосных гарызонтаў з вадой пітной якасці юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі, якія праводзяць горныя і іншыя работы, звязаныя з пошукам, разведкай і эксплуатацыяй радовішчаў карысных выкапняў, павінны прыняць меры па ахове падземных вод ад забруджвання.

3. Гідратэхнічныя збудаванні і прылады, прызначаныя для здабычы падземных вод, не падлеглыя далейшаму выкарыстанню, падлягаюць ліквідацыі. У выпадку немагчымасці ўстаанулення ўласніка такіх збудаванняў і прылад іх ліквідацыя забяспечваецца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі.

4. Парадак кансервацыі і ліквідацыі гідратэхнічных збудаванняў і прылад, прызначаных для здабычы падземных вод, устанаўліваецца заканадаўствам аб нетрах.

5. Мерапрыемствы па ахове падземных вод, стварэнні і эксплуатацыі рэжымнай сеткі наглядальных свідравін за станам падземных вод праводзяцца за кошт сродкаў юрыдычных асоб і індыўідуальных прадпрымальнікаў, дзейнасць якіх аказвае шкоднае ўздзеянне на стан падземных вод.

ГЛАВА 11

ВОДААХОЎНЫЯ ЗОНЫ І ПРЫБЯРЭЖНЫЯ ПАЛОСЫ. РЭЖЫМ АЖЫЦЦЯЎЛЕННЯ ГАСПАДАРЧАЙ І ІНШАЙ ДЗЕЙНАСЦІ У ВОДААХОЎНЫХ ЗОНАХ І ПРЫБЯРЭЖНЫХ ПАЛОСАХ

Артыкул 52. Водаахоўныя зоны і прыбярэжныя палосы

1. Водаахоўныя зоны і прыбярэжныя палосы ўстанаўліваюцца з улікам існых прыродных умоў, у тым ліку рэльефу мясцовасці, віду зямель, у залежнасці ад класіфікацыі паверхневых водных аб'ектаў і працягласці рэк.

2. Водаахоўныя зоны і прыбярэжныя палосы ўстанаўліваюцца ад берагавой лініі, якая вызначаецца па стане на летні перыяд. Астравы ў акваторыі вадаёмаў і вадацёкаў уключаюцца ў склад прыбярэжных палос.

3. Для каналаў (за выключэннем [падпункта 9.2](#) пункта 9 гэтага артыкула) водаахоўныя зоны супадаюць па шырыні з прыбярэжнымі палосамі і сумяшчаюцца з межамі адводу зямельных участкаў, а пры іх адсутнасці – па берме канала на адлегласці 10 метраў ад яго броўкі.

4. Для ручаёў, крыніц водаахоўныя зоны супадаюць па шырыні з прыбярэжнымі палосамі і складаюць 50 метраў.

5. Водаахоўныя зоны і прыбярэжныя палосы для вадаёмаў, размешчаных на вадацёках, супадаюць з водаахоўнымі зонамі і прыбярэжнымі палосамі для гэтых вадацёкаў.

6. У населеных пунктах шырыня водаахоўных зон і прыбярэжных палос устанаўліваецца зыходзячы з зацверджанай горадабудаўнічай дакументацыі з улікам існай забудовы, сістэмы інжыернага забеспячэння і добраўпарадкавання. Пры наяўнасці набярэжных і сістэмы дажджавой каналізацыі шырыня прыбярэжных палос супадае з парапетамі набярэжных. Шырыня водаахоўных зон на такіх тэрыторыях устанаўліваецца ад парапетаў набярэжных.

7. Мінімальная шырыня водаахоўнай зоны ўстанаўліваецца для:

7.1. вадаёмаў, малых рэк – 500 метраў;

7.2. вялікіх, сярэдніх рэк – 600 метраў.

8. Мінімальная шырыня прыбярэжнай паласы ўстанаўліваецца для:

8.1. вадаёмаў, малых рэк – 50 метраў;

8.2. вялікіх, сярэдніх рэк – 100 метраў.

9. Водаахоўныя зоны і прыбярэжныя палосы не ўстанаўліваюцца для:

9.1. рэк і ручаёў (іх частак), заключаных у закрыты калектар;

9.2. каналаў меліяратыўных сістэм;

9.3. часовых вадацёкаў, утвораных сцяканнем расталых або дажджавых вод;

9.4. тэхналагічных водных аб'ектаў;

9.5. сажалак-копанак.

10. Межы водаахоўных зон і прыбярэжных палос устанаўліваюцца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі ў складзе праектаў водаахоўных зон і прыбярэжных палос, а ў выпадку іх адсутнасці – асобна.

11. Праекты водаахоўных зон і прыбярэжных палос распрацоўваюцца для паверхневых водных аб'ектаў, за выключэннем ручаёў, крыніц і каналаў.

12. Для паверхневых водных аб'ектаў (іх частак), размешчаных на тэрыторыі населеных пунктаў, распрацоўваюцца асобныя праекты водаахоўных зон і прыбярэжных палос.

13. Праекты водаахоўных зон і прыбярэжных палос распрацоўваюцца спецыялізаванымі арганізацыямі, якія ажыццяўляюць дзейнасць у галіне аховы навакольнага асяроддзя, у адпаведнасці з патрабаваннямі, якія ўстанаўліваюцца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

14. Пры распрацоўцы праектаў водаахоўных зон і прыбярэжных палос будынкi і збудаванні, узведзеныя на тэрыторыі водаахоўных зон і прыбярэжных палос да распрацоўкі гэтых праектаў і якія з'яўляюцца патэнцыяльнымі крыніцамі забруджвання вод, падлягаюць абследаванню ў мэтах вызначэння магчымасці іх далейшага функцыянавання і ўмоў эксплуатацыі з прытрымліваннем патрабаванняў заканадаўства, у тым ліку тэхнічных нарматыўных прававых актаў.

15. Заказчыкам па распрацоўцы праектаў водаахоўных зон і прыбярэжных палос выступаюць мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы.

16. Праекты водаахоўных зон і прыбярэжных палос, а таксама змяненні і (або) дапаўненні, якія ўносяцца ў іх, узгадняюцца з абласнымі і міжраённымі інспекцыямі аховы жывёльнага і расліннага свету Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, землеўпарадкавальнымі службамі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, арганізацыямі Міністэрства лясной гаспадаркі Рэспублікі Беларусь і прадстаўляюцца на дзяржаўную экалагічную экспертызу.

17. Праекты водаахоўных зон і прыбярэжных палос зацвярджаюцца для:

17.1. вялікіх і сярэдніх рэк – абласнымі (Мінскім гарадскім) выканаўчымі камітэтамі;

17.2. малых рэк і вадаёмаў – гарадскімі або раённымі выканаўчымі камітэтамі;

17.3. водных аб'ектаў у межах гарадоў і пасёлкаў гарадскога тыпа – гарадскімі або раённымі выканаўчымі камітэтамі.

18. У выпадку адсутнасці зацверджаных праектаў водаахоўных зон і прыбярэжных палос рашэннямі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў устанаўліваюцца межы водаахоўных зон і прыбярэжных палос у адпаведнасці з **пунктамі 3–8** гэтага артыкула.

19. Межы водаахоўных зон і прыбярэжных палос адзначаюцца ў схемах землеўпарадкавання, горадабудаўнічых праектах, дзяржаўным горадабудаўнічым кадастры, зямельна-кадастравай дакументацыі, лесабудаўнічых праектах, а таксама ў дакументах, якія сведчаць правы, абмежаванні (абцяжарванні) праў на зямельныя ўчасткі.

20. Межы водаахоўных зон і прыбярэжных палос на мясцовасці вызначаюцца інфармацыйнымі знакамі, форма і месцы ўстаноўкі якіх вызначаны тэхнічным нарматыўным прававым актам Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Рэспублікі Беларусь. Устаноўку інфармацыйных знакаў забяспечваюць гарадскія, раённыя выканаўчыя і распарадчыя органы.

21. Інфармацыя аб межах водаахоўных зон і прыбярэжных палос, рэжыме ажыццяўлення гаспадарчай і іншай дзейнасці ў водаахоўных зонах і прыбярэжных палосах даводзіцца да ведама зацікаўленых юрыдычных асоб і грамадзян, у тым ліку індыўідуальных прадпрымальнікаў, мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі праз апублікаванне гэтай інфармацыі ў сродках масавай інфармацыі і размяшчэнне на сваіх афіцыйных сайтах.

22. Утрыманне ў належным стане водаахоўных зон і прыбярэжных палос, прытрымліванне рэжыму ажыццяўлення ў іх гаспадарчай і іншай дзейнасці забяспечваюць:

22.1. юрыдычныя асобы і грамадзяне, у тым ліку індыўідуальныя прадпрымальнікі, зямельныя ўчасткі якіх размешчаны ў межах водаахоўных зон і прыбярэжных палос;

22.2. мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы на землях агульнага карыстання і землях запасу, размешчаных у межах водаахоўных зон і прыбярэжных палос.

Артыкул 53. Рэжым ажыццяўлення гаспадарчай і іншай дзейнасці ў водаахоўных зонах

1. У межах водаахоўных зон не дапускаюцца, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь:

1.1. прымяненне (унясенне) з выкарыстаннем авіяцыі хімічных сродкаў абароны раслін і мінеральных удабрэнняў;

1.2. узвядзенне, эксплуатацыя, рэканструкцыя, капітальны рамонт аб'ектаў захавання адходаў, аб'ектаў абясшкоджвання адходаў, аб'ектаў захоўвання адходаў (за выключэннем санкцыянаваных месцаў часовага захоўвання адходаў, якія выключаюць магчымасць пападання адходаў у паверхневыя і падземныя воды);

1.3. узвядзенне, эксплуатацыя, рэканструкцыя, капітальны рамонт аб'ектаў захоўвання і (або) аб'ектаў захавання хімічных сродкаў абароны раслін;

1.4. складаванне снегу з утрыманнем пясчана-салявых сумесей, проціледных рэагентаў;

1.5. размяшчэнне палёў арашэння сцёкавымі водамі, могілак, жывёлных могільнікаў, палёў фільтрацыі, глеістых і шламавых пляцовак (за выключэннем пляцовак, якія ўваходзяць у склад ачышчальных збудаванняў сцёкавых вод з поўнай біялагічнай ачысткай і водазаборных збудаванняў, пры ўмове правядзення на такіх пляцоўках мерапрыемстваў па ахове вод, прадугледжаных праектнай дакументацыяй);

1.6. мыццё транспартных і іншых тэхнічных сродкаў;

1.7. арганізаванне летніх лагераў для сельскагаспадарчых жывёл;

1.8. высечка лясоў, вырыванне, перасадка аб'ектаў расліннага свету без лесабудаўнічых праектаў, праектнай дакументацыі, зацверджаных ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку, без лесавысякальнага білета, ордэра, дазволу мясцовага выканаўчага і распарадчага органа, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове і выкарыстанні расліннага свету, аб транспарце, аб Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь.

2. У межах водаахоўных зон дапускаюцца ўзвядзенне, эксплуатацыя, рэканструкцыя, капітальны рамонт аб'ектаў, не ўказаных у [падпунктах 1.2–1.5](#) пункта 1 гэтага артыкула, пры ўмове правядзення мерапрыемстваў па ахове вод, прадугледжаных праектнай дакументацыяй.

3. Населенныя пункты, прамысловыя, сельскагаспадарчыя і іншыя аб'екты, якія існуюць на тэрыторыі водаахоўных зон, павінны быць добраўпарадкаваны, аснашчаны цэнтралізаванай сістэмай каналізацыі або воданепранікальнымі сметнікамі, іншымі прыладамі, якія забяспечваюць прадухіленне забруджвання, засмечвання вод, з арганізаваным пад'ездам для вывазу змесціва гэтых прылад, сістэмамі дажджавой каналізацыі.

Жывёлагадоўчыя фермы і комплексы, размешчаныя на тэрыторыі водаахоўных зон, павінны быць абсталяваны воданепранікальнымі гнясховішчамі і жывазбіральнікамі, іншымі прыладамі і збудаваннямі, якія забяспечваюць прадухіленне забруджвання, засмечвання вод, з арганізаваным пад'ездам для вывазу змесціва гэтых прылад і збудаванняў.

4. Правядзенне работ па добраўпарадкаванні водаахоўных зон, узнаўленні элементаў добраўпарадкавання і размяшчэнні малых архітэктурных форм у водаахоўных зонах ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, аб ахове і выкарыстанні зямель.

5. Заканадаўчымі актамі могуць быць ўстаноўлены і іншыя забароны і абмежаванні гаспадарчай і іншай дзейнасці ў водаахоўных зонах.

Артыкул 54. Рэжым ажыццяўлення гаспадарчай і іншай дзейнасці ў прыбярэжных палосах

1. У межах прыбярэжных палос дзейнічаюць забароны і абмежаванні, указаныя ў [артыкуле 53](#) гэтага Кодэкса, а таксама не дапускаюцца:

1.1. на адлегласці да 10 метраў па гарызанталі ад берагавой лініі:

прымяненне ўсіх відаў удабрэнняў і хімічных сродкаў абароны раслін, за выключэннем іх прымянення пры правядзенні работ, звязаных з рэгуляваннем распаўсюджвання і колькасці дзікарослых раслін асобных відаў у адпаведнасці з заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні расліннага свету, аб абароне раслін;

апрацоўка, ворыва зямель (глеб), за выключэннем апрацоўкі зямель (глеб) для залужвання і пасадкі абаронных лясоў, а таксама пры правядзенні работ, указаных у [падпунктах 3.1–3.4](#) пункта 3 гэтага артыкула;

1.2. агароджванне зямельных участкаў на адлегласці менш 5 метраў па гарызанталі ад берагавой лініі, за выключэннем зямельных участкаў, аддадзеных для ўзвядзення і абслугоўвання водазаборных збудаванняў, аб'ектаў унутранага воднага транспарту, энергетыкі, рыбаводных гаспадарак, аб'ектаў лячэбна-аздараўленчага прызначэння, эксплуатацыя якіх непасрэдна звязана з выкарыстаннем паверхневых водных аб'ектаў;

1.3. размяшчэнне лодачных прычалаў і баз (збудаванняў) для стаянкі маламерных суднаў за межамі адведзеных для гэтых мэт месцаў, якія вызначаюцца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных [падпунктам 2.3](#) пункта 2 гэтага артыкула;

1.4. размяшчэнне збудаванняў для ачысткі сцёкавых вод (за выключэннем збудаванняў для ачысткі паверхневых сцёкавых вод) і апрацоўкі асадку сцёкавых вод;

1.5. аддаванне зямельных участкаў для будаўніцтва будынкаў і збудаванняў (у тым ліку для будаўніцтва і (або) абслугоўвання жылых дамоў) і вядзення калектыўнага садаводства і дачнага будаўніцтва;

1.6. здабыча агульнараспаўсюджаных карысных выкапняў;

1.7. узвядзенне, рэканструкцыя, капітальны рамонт і эксплуатацыя аб'ектаў захоўвання нафты і нафтапрадуктаў (за выключэннем складаў нафтапрадуктаў, якія належаць арганізацыям унутранага воднага транспарту), аўтазаправачных станцый, станцый тэхнічнага абслугоўвання аўтатранспарту;

1.8. узвядзенне кацельняў на цвёрдым і вадкім паліве (за выключэннем выпадкаў узвядзення аб'ектаў, указаных у [падпункце 2.1](#) пункта 2 гэтага артыкула, пры ўмове ўзвядзення такіх кацельняў на адлегласці не менш 50 метраў па гарызанталі ад берагавой лініі);

1.9. узвядзенне, рэканструкцыя, капітальны рамонт і эксплуатацыя жывёлагадоўчых ферм, комплексаў, аб'ектаў, у тым ліку гняздох і жывазбіральнікаў, выпас сельскагаспадарчых жывёл;

1.10. узвядзенне жылых дамоў, будынкаў і збудаванняў, неабходных для абслугоўвання і эксплуатацыі жылых дамоў;

1.11. стаянка механічных транспартных сродкаў да 30 метраў па гарызанталі ад берагавой лініі, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь;

1.12. вырыванне, перасадка аб'ектаў расліннага свету, за выключэннем іх вырывання, перасадкі пры правядзенні работ па ўстаноўцы і падтрыманні ў спраўным стане пагранічных знакаў, знакаў берагавой навігацыйнай абстаноўкі і добраўпарадкаванні водных шляхоў, палос адводу аўтамабільных і жалезных дарог, іншых транспартных і камунікацыйных ліній, а таксама пры правядзенні работ, указаных у [пунктах 2–4](#) гэтага артыкула;

1.13. высечкі галоўнага карыстання, высечкі рэканструкцыі, нарыхтоўка другарадных лясных рэсурсаў і моху, збор лясной падсцілкі і апалых лістоў.

2. У межах прыбярэжных палос дапускаюцца:

2.1. узвядзенне дамоў і баз адпачынку, пансіянатаў, санаторыяў, санаторыяў-прафілакторыяў, дамоў паляўнічага і рыбалова, аб'ектаў аграэкатурызму, аздарэўленчых і спартыўна-аздарэўленчых лагераў, фізкультурна-спартыўных збудаванняў, турыстычных комплексаў (спецыялізаваных аб'ектаў размяшчэння турыстаў, якія складаюцца з двух або болей будынкаў, у якіх забяспечваецца даванне комплексу паслуг па пражыванні, харчаванні і рэкрэацыі) пры ўмове размяшчэння збудаванняў для ачысткі сцёкавых вод і апрацоўкі асадку сцёкавых вод для гэтых аб'ектаў за граніцамі меж прыбярэжных палос;

2.2. узвядзенне будынкаў і збудаванняў выратавальных станцый рэспубліканскага дзяржаўна-грамадскага аб'яднання «Беларускае рэспубліканскае таварыства ратавання на вадзе», дзяржаўнай установы «Дзяржаўная інспекцыя па маламерных судах», будынкаў і збудаванняў, неабходных для размяшчэння вадалазна-выратавальнай службы Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Рэспублікі Беларусь, пажарных дэпо, пірсаў для забору вады пажарнай аварыйна-выратавальнай тэхнікай;

2.3. узвядзенне будынкаў і збудаванняў для захоўвання маламерных суднаў і іншых плавальных сродкаў, аб'ектаў, звязаных з дзейнасцю ўнутранага воднага транспарту;

2.4. узвядзенне маставых пераходаў і гідратэхнічных збудаванняў і прылад, у тым ліку водазаборных і водарэгулюючых збудаванняў, а таксама гідраэнергетычных збудаванняў, дзюкераў і іншых аб'ектаў інжынернай інфраструктуры;

2.5. узвядзенне збудаванняў і аб'ектаў, неабходных для ажыццяўлення аховы Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь, у межах пагранічнай зоны і пагранічнай паласы;

2.6. узвядзенне збудаванняў і аб'ектаў Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь, прызначаных для выканання ўскладзеных на яе задач і функцый;

2.7. размяшчэнне пунктаў назіранняў дзяржаўнай сеткі назіранняў за станам паверхневых і падземных вод, гідраметэаралагічных назіранняў.

3. У межах прыбярэжных палос дапускаецца правядзенне:

3.1. работ, звязаных з умацаваннем берагоў водных аб'ектаў;

3.2. работ па ўзвядзенні, утрыманні, тэхнічным абслугоўванні інжынерных сетак і збудаванняў, якія забяспечваюць функцыянаванне існуючай забудовы;

3.3. рамонтных і эксплуатацыйных работ па ўтрыманні гідратэхнічных збудаванняў і прылад, а таксама гідраэнергетычных збудаванняў, мастоў і іншых збудаванняў на ўнутраных водных шляхах;

3.4. работ па добраўпарадкаванні, узнаўленні элементаў добраўпарадкавання і размяшчэнні малых архітэктурных форм;

3.5. работ па вядзенні садаводства, агародніцтва і пчалярства на зямельных участках, якія знаходзяцца ў часовым карыстанні, пажыццёвым валоданні, якое атрымліваецца ў спадчыну, прыватнай уласнасці або арэндзе грамадзян, на землях населеных пунктаў, садаводчых таварыстваў і дачных кааператываў пры ўмове правядзення ўказаных работ на адлегласці не менш 10 метраў па гарызанталі ад берагавой лініі.

4. Будынкі і збудаванні, у тым ліку жылыя дамы, збудаванні і будыніны, неабходныя для абслугоўвання і эксплуатацыі жылых дамоў, узведзеныя на зямельных участках, аддадзеных у адпаведнасці з заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні зямель, права на якія зарэгістравана да 24 ліпеня 2008 года, дапускаюцца да эксплуатацыі пры наяўнасці цэнтралізаванай сістэмы каналізацыі, скіду і ачысткі сцёкавых вод або воданепранікальнага сметніка з арганізаваным пад'ездам для вывазу сцёкавых вод, а таксама калі ўзвядзенне такіх аб'ектаў было ажыццёўлена з прытрымліваннем патрабаванняў заканадаўства, у тым ліку тэхнічных нарматыўных прававых актаў. Рэканструкцыя такіх аб'ектаў ажыццяўляецца ў парадку, устаноўленым заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, пры ўмове недапушчэння павелічэння вытворчай магутнасці і ўмяшчальнасці, павелічэння плошчы забудовы з прымяненнем тэхналогій, матэрыялаў і канструктыўных рашэнняў, якія прадукуюць забруджванне, засмечванне вод.

5. Для сажалак-копанак, за выключэннем сажалак-копанак, размешчаных у межах зямельных участкаў, аддадзеных грамадзянам ва ўстаноўленым парадку, на адлегласці да 10 метраў па гарызанталі ад берагавой лініі не дапускаюцца прымяненне ўсіх відаў удабрэнняў і хімічных сродкаў абароны раслін, ворыва зямель (глеб), за выключэннем апрацоўкі зямель (глеб) для залужвання.

6. Заканадаўчымі актамі могуць быць устаноўлены і іншыя забароны і абмежаванні гаспадарчай і іншай дзейнасці ў прыбярэжных палосах.

ГЛАВА 12

МАНІТОРЫНГ ПАВЕРХНЕВЫХ ВОД І МАНІТОРЫНГ ПАДЗЕМНЫХ ВОД. ЛАКАЛЬНЫ МАНІТОРЫНГ. УЛІК ПАДЗЕМНЫХ ВОД, ЯКІЯ

ЗДАБЫВАЮЦА, ПАВЕРХНЕВЫХ ВОД, ЯКІЯ ВЫМАЮЦА, І СЦЁКАВЫХ ВОД, ЯКІЯ СКІДВАЮЦА Ў НАВАКОЛЬНАЕ АСЯРОДДЗЕ. ДЗЯРЖАЎНЫ ВОДНЫ КАДАСТР. КАНТРОЛЬ ЗА АХОВАЙ І ВЫКАРЫСТАННЕМ ВОД

Артыкул 55. Маніторынг паверхневых вод і маніторынг падземных вод

1. Маніторынг паверхневых вод і маніторынг падземных вод уяўляюць сабой сістэму рэгулярных назіранняў адпаведна за станам паверхневых і падземных вод па гідралагічных, гідрамарфалагічных, гідрахімічных, гідрабіялагічных і іншых паказчыках, ацэнкі і прагнозу яго змянення.

2. Маніторынг паверхневых вод і маніторынг падземных вод з'яўляюцца відамі маніторынгу навакольнага асяроддзя і праводзяцца ў складзе Нацыянальнай сістэмы маніторынгу навакольнага асяроддзя ў Рэспубліцы Беларусь у адпаведнасці з заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя.

3. Правядзенне назіранняў для мэт маніторынгу паверхневых вод і маніторынгу падземных вод ажыццяўляецца ў пунктах назіранняў дзяржаўнай сеткі назіранняў за станам паверхневых і падземных вод.

4. Парадак правядзення маніторынгу паверхневых вод і маніторынгу падземных вод і выкарыстання іх дадзеных устанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

5. Ахову пунктаў назіранняў дзяржаўнай сеткі назіранняў за станам падземных вод ажыццяўляюць землекарыстальнікі ў межах зямельных участкаў, на якіх размешчаны такія пункты назіранняў. У выпадках, калі пункты назіранняў дзяржаўнай сеткі назіранняў за станам падземных вод размешчаны ў межах зямельных участкаў, аднесены да зямель агульнага карыстання, зямель запасу, ахову такіх пунктаў назіранняў забяспечвае мясцовы выканаўчы і распарадчы орган.

Артыкул 56. Лакальны маніторынг

1. Лакальны маніторынг, аб'ектам назірання якога з'яўляюцца сцёкавыя воды і паверхневыя воды, і лакальны маніторынг, аб'ектам назірання якога з'яўляюцца падземныя воды, з'яўляюцца відамі маніторынгу навакольнага асяроддзя і праводзяцца ў складзе Нацыянальнай сістэмы маніторынгу навакольнага асяроддзя ў Рэспубліцы Беларусь.

2. Пералік аб'ектаў, параметраў і перыядычнасць назіранняў пры правядзенні прадугледжаных [пунктам 1](#) гэтага артыкула відаў лакальнага маніторынгу, а таксама пералік юрыдычных асоб і індыўідуальных прадпрымальнікаў, якія ажыццяўляюць правядзенне такіх відаў лакальнага маніторынгу, вызначаюцца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

3. Юрыдычныя асобы і індыўідуальныя прадпрымальнікі, якія ажыццяўляюць скід сцёкавых вод непасрэдна ў паверхневыя водныя аб'екты або праз сістэму каналізацыі населеных пунктаў, абавязаны праводзіць лакальны маніторынг, аб'ектам назірання якога з'яўляюцца сцёкавыя воды і паверхневыя воды:

3.1. у месцах скіду сцёкавых вод у паверхневыя водны аб'ект або сістэму каналізацыі;

3.2. у фонавых створах, размешчаных вышэй па цячэнні за месцы скіду сцёкавых вод;

3.3. у кантрольных створах, размешчаных ніжэй па цячэнні за месцы скіду сцёкавых вод.

Месцараспалажэнне кантрольных і фонавых створаў вызначаецца ў адпаведнасці з тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі, якія зацвярджаюцца і ўводзяцца ў дзеянне Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

4. Юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі, якія ажыццяўляюць эксплуатацыю аб'ектаў, якія аказваюць шкоднае ўздзеянне на падземныя воды, абавязаны праводзіць лакальны маніторынг, аб'ектам назірання якога з'яўляюцца падземныя воды, у месцах распалажэння выяўленых або патэнцыяльных крыніц іх забруджвання, у пунктах назіранняў, якія ўключаюць наглядальныя свідравіны і (або) калодзежы.

Артыкул 57. Улік падземных вод, якія здабываюцца, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідваюцца ў навакольнае асяроддзе

1. Юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі пры ажыццяўленні гаспадарчай і іншай дзейнасці абавязаны весці ўлік падземных вод, якія здабываюцца, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідваюцца ў навакольнае асяроддзе.

2. Улік падземных вод, якія здабываюцца, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідваюцца ў навакольнае асяроддзе, вядзецца юрыдычнымі асобамі і індывідуальнымі прадпрымальнікамі з прымяненнем сродкаў вымярэнняў расходу (аб'ёму) вод, за выключэннем выпадкаў, указаных у [пункце 3](#) гэтага артыкула.

Вымярэнне аб'ёмаў сцёкавых вод, якія скідваюцца ў навакольнае асяроддзе, праводзіцца на кожным ачышчальным збудаванні ў месцы, вызначаным праектнай дакументацыяй. У выпадку немагчымасці ўстаноўкі (эксплуатацыі) сродкаў вымярэнняў расходу (аб'ёму) вод на ачышчальных збудаваннях дапускаецца іх устаноўка на трубаправодах, якія транспартуюць сцёкавыя воды на ачыстку, пры ўмове ўліку агульнага аб'ёму сцёкавых вод, якія паступаюць на ачыстку.

3. Не патрабуецца ўстанаўліваць сродкі вымярэнняў расходу (аб'ёму) вод і дапускаецца вядзенне ўліку падземных вод, якія здабываюцца, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідваюцца ў навакольнае асяроддзе, неінструментальнымі (разліковымі) метадамі ў выпадку:

3.1. скіду паверхневых сцёкавых вод;

3.2. скіду сцёкавых вод у навакольнае асяроддзе ў аб'ёме 5 і менш кубічных метраў за суткі. Пры гэтым аб'ём скіду сцёкавых вод прымаецца роўным аб'ёму здабытай (вынятай) вады згодна з паказаннямі сродкаў вымярэнняў расходу (аб'ёму) вод, устаноўленых на водазаборных збудаваннях, з каэфіцыентам 0,7;

3.3. здабычы (выняткі) вады з водных аб'ектаў і скіду ў іх сцёкавых вод пры вядзенні рыбаводства;

3.4. здабычы (выняткі) вод, якія адначасна ўтвараюцца пры здабычы карысных выкапняў;

3.5. калі ўлік падземных вод, якія здабываюцца, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідваюцца ў навакольнае асяроддзе, немагчымы з

прымяненнем сродкаў вымярэнняў расходу (аб'ёму) вод, унесеныя у Дзяржаўны рэестр сродкаў вымярэнняў Рэспублікі Беларусь.

4. Улік падземных вод, якія здабываюцца, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідаюцца ў навакольнае асяроддзе, неінструментальнымі (разліковымі) метадамі вядзецца зыходзячы з велічыні:

4.1. расходу электраэнергіі на перапампоўванне вады, часу працы і прадукцыйнасці насосаў. Прадукцыйнасць насосаў вызначаецца па дадзеных тэхнічнай дакументацыі іх вытворцаў;

4.2. тэхналагічных нарматываў водакарыстання;

4.3. плошчы, якая арашаецца, і нормы арашэння, якія ўстанаўліваюцца Міністэрствам сельскай гаспадаркі і харчавання Рэспублікі Беларусь.

5. Улік скіду паверхневых сцёкавых вод у навакольнае асяроддзе неінструментальнымі (разліковымі) метадамі вядзецца ў адпаведнасці з тэхнічным нарматыўным прававым актам, зацверджаным Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва Рэспублікі Беларусь.

6. Патрабаванні да вядзення ўліку падземных вод, якія здабываюцца, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідаюцца ў навакольнае асяроддзе, устанаўліваюцца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 58. Дзяржаўны водны кадастр

1. Дзяржаўны водны кадастр уяўляе сабой сістэматызаваны звод дадзеных:

1.1. аб водных аб'ектах (іх колькасці, месцараспалажэнні, плошчы або працягласці з улікам класіфікацыі водных аб'ектаў);

1.2. аб гідрабіялагічных, гідрахімічных і гідрамарфалагічных паказчыках паверхневых водных аб'ектаў, аб іх экалагічным стане (статусе);

1.3. аб водакарыстальніках, якія ажыццяўляюць выкарыстанне вод на праве спецыяльнага, адасобленага водакарыстання паверхневымі воднымі аб'ектамі (іх часткамі) для гаспадарча-пітных, гідраэнергетычных патрэб і патрэб забеспячэння абароны або праве арэнды для рыбаводства (па відах і мэтах водакарыстання);

1.4. аб аб'ёмах вады, якая здабываецца (вымаецца), сцёкавых вод, якія скідаюцца;

1.5. аб запасах падземных вод;

1.6. аб уліку падземных вод, якія здабываюцца, паверхневых вод, якія вымаюцца, і сцёкавых вод, якія скідаюцца ў навакольнае асяроддзе;

1.7. аб іншых звестках аб выкарыстанні і ахове вод.

2. Вядзенне дзяржаўнага воднага кадастру ажыццяўляецца Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь сумесна з Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь.

3. Парадак вядзення дзяржаўнага воднага кадастру і выкарыстання яго дадзеных устанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 59. Кантроль за аховай і выкарыстаннем вод

1. Кантроль за аховай і выкарыстаннем вод з'яўляецца складанай часткай кантролю ў галіне аховы навакольнага асяроддзя, рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў, гідраметэаралагічнай дзейнасці і ўключае ў сябе кантроль за

прытрымліваннем патрабаванняў гэтага Кодэкса і іншых актаў заканадаўства аб ахове і выкарыстанні вод, у тым ліку тэхнічных нарматыўных прававых актаў.

2. Кантроль за аховай і выкарыстаннем вод ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб кантрольнай (нагляднай) дзейнасці, аб ахове навакольнага асяроддзя.

ГЛАВА 13 САМАВОЛЬНАЕ ВОДАКАРЫСТАННЕ. АДКАЗНАСЦЬ ЗА ПАРУШЭННЕ ЗАКАНАДАЎСТВА АБ АХОВЕ І ВЫКАРЫСТАННІ ВОД

Артыкул 60. Самавольнае водакарыстанне

1. Самавольным водакарыстаннем з'яўляецца карыстанне воднымі аб'ектамі (іх часткамі) без дакументаў, якія сведчаць права водакарыстання, прадугледжаных гэтым Кодэксам.

Самавольнае водакарыстанне, пераўступка права водакарыстання і іншыя здзелкі, якія ў прамой або скрытай форме парушаюць права ўласнасці Рэспублікі Беларусь на воды, з'яўляюцца несапраўднымі.

2. Пры выяўленні выпадкаў самавольнага водакарыстання такое водакарыстанне спыняецца. Прывядзенне водных аб'ектаў (іх частак) у прыгодны для іх выкарыстання стан праводзіцца за кошт асобы, якая ажыццявіла самавольнае водакарыстанне.

Артыкул 61. Адказнасць за парушэнне заканадаўства аб ахове і выкарыстанні вод

Парушэнне заканадаўства аб ахове і выкарыстанні вод цягне адміністрацыйную, крымінальную, грамадзянска-прававую і іншую адказнасць у адпаведнасці з заканадаўчымі актамі.

ГЛАВА 14 ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 62. Прызнанне страціўшымі сілу некаторых законаў і асобных палажэнняў законаў

Прызнаць страціўшымі сілу:

1. **Водны кодэкс** Рэспублікі Беларусь ад 15 ліпеня 1998 года (Ведамасці Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, 1998 г., № 33, арт. 473).

2. **Артыкул 21** Закона Рэспублікі Беларусь ад 20 ліпеня 2006 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях тэхнічнага нарміравання, стандартызацыі і ацэнкі адпаведнасці патрабаванням тэхнічных нарматыўных прававых актаў у галіне тэхнічнага нарміравання і стандартызацыі» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 122, 2/1259).

3. **Артыкул 4** Закона Рэспублікі Беларусь ад 13 чэрвеня 2007 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь у галіне аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 147, 2/1335).

4. **Закон Рэспублікі Беларусь ад 29 снежня 2007 года** «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Водны кодэкс Рэспублікі Беларусь» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 17, 2/1421).

5. [Закон Рэспублікі Беларусь ад 8 ліпеня 2008 года](#) «Аб унясенні дапаўнення ў Закон Рэспублікі Беларусь «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Водны кодэкс Рэспублікі Беларусь» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 172, 2/1471).

6. [Артыкул 1](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 8 ліпеня 2008 года «Аб унясенні змяненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях адказнасці за парушэнне заканадаўства аб ахове навакольнага асяроддзя і рацыянальным выкарыстанні прыродных рэсурсаў» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 172, 2/1470).

7. [Артыкул 3](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 10 лістапада 2008 года «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 275, 2/1541).

8. [Артыкул 2](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 2 ліпеня 2009 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2009 г., № 161, 2/1584).

9. [Артыкул 10](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 4 студзеня 2010 года «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях ажыццяўлення адміністрацыйных працэдур» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2010 г., № 17, 2/1661).

10. [Артыкул 3](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 17 мая 2011 года «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях ажыццяўлення адміністрацыйных працэдур» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2011 г., № 60, 2/1818).

11. [Артыкул 2](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 14 ліпеня 2011 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2011 г., № 82, 2/1845).

Артыкул 63. Пераходныя палажэнні

1. Гэты Кодэкс прымяняецца да адносін у галіне аховы і выкарыстання вод, якія ўзніклі пасля ўступлення яго ў сілу.

Па адносінах у галіне аховы і выкарыстання вод, якія ўзніклі да ўступлення гэтага Кодэкса ў сілу, ён прымяняецца да тых праваадносін, якія ўзнікнуць пасля ўступлення яго ў сілу.

2. Да прывядзення заканадаўства ў адпаведнасць з гэтым Кодэксам акты заканадаўства прымяняюцца ў той частцы, у якой яны не супярэчаць гэтаму Кодэксу.

3. Схемы комплекснага выкарыстання і аховы вод, зацверджаныя і распрацаваныя да ўступлення ў сілу гэтага Кодэкса, дзейнічаюць да зацвярджэння адпаведных планаў кіравання рачнымі басейнамі.

4. Дагаворы арэнды, прадметам якіх з'яўляецца аддаванне паверхневых водных аб'ектаў для рыбаводства, указаных у [артыкуле 32](#) гэтага Кодэкса, заключаныя, але не выкананыя да ўступлення ў сілу гэтага Кодэкса, дзейнічаюць на ўмовах, на якіх яны заключаны, да сканчэння тэрмінаў, указаных у гэтых дагаворах арэнды.

5. Дазволы на спецыяльнае водакарыстанне, комплексныя прыродаахоўныя дазволы, дзяржаўныя акты на права адасобленага водакарыстання, выдадзеныя

юрыдычным асобам і індывідуальным прадпрымальнікам да ўступлення ў сілу гэтага Кодэкса, дзейнічаюць да сканчэння тэрмінаў, устаноўленых у іх, за выключэннем выпадку, прадугледжанага часткай другога гэтага пункта.

Па аб'ектах, пералік якіх устаноўлены Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь і для эксплуатацыі якіх неабходна атрыманне комплекснага прыродаахоўнага дазволу, выдадзеныя раней дазволы на спецыяльнае водакарыстанне спыняюць сваё дзеянне з даты атрымання комплекснага прыродаахоўнага дазволу.

6. Грамадзяне, якім выдадзены дзяржаўныя акты на права адасобленага водакарыстання, абавязаны здаць іх у орган выдачы на працягу года пасля ўступлення ў сілу гэтага Кодэкса.

7. Дзеянне гэтага Кодэкса ў частцы рэгулявання адносін, звязаных з сажалкамі-копанкамі, распаўсюджваецца на непраточныя сажалкі плошчай да 0,2 гектара (іх часткі), размешчаныя на зямельных участках, аддадзеных грамадзянам ва ўласнасць, пажыццёвае валоданне, якое атрымліваецца ў спадчыну, або арэнду, і ўзведзеныя да ўступлення ў сілу гэтага Кодэкса.

8. Праекты водаахоўных зон і прыбярэжных палос, зацверджаныя да ўступлення ў сілу гэтага Кодэкса, павінны быць прыведзены ў адпаведнасць з патрабаваннямі [артыкула 52](#) гэтага Кодэкса да 31 снежня 2020 года.

Артыкул 64. Прывядзенне актаў заканадаўства ў адпаведнасць з гэтым Кодэксам

Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь на працягу года:

прывесці рашэнні Урада Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з гэтым Кодэксам;

забяспечыць прывядзенне рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання, падпарадкаванымі Ураду Рэспублікі Беларусь, іх нарматыўных прававых актаў у адпаведнасць з гэтым Кодэксам;

прыняць іншыя меры па рэалізацыі палажэнняў гэтага Кодэкса.

Артыкул 65. Уступленне ў сілу гэтага Кодэкса

Гэты Кодэкс уступае ў сілу ў наступным парадку:

[артыкулы 1–63](#) – праз год пасля афіцыйнага апублікавання гэтага Кодэкса;
іншыя палажэнні – пасля афіцыйнага апублікавання гэтага Кодэкса.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь

А.Лукашэнка